БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

№ 139 (8359) ИЮНИИН 14 ПЯТНИЦА 1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Республикын ба городой залуушуулай фестивальда хабаадахаяа ерэгшэдтэ халуун баяр хүргэн амаршалаад, шэнэ амжалта туйлахыень хүсэнэбди!

Бэлиг, шадабаряа харуулжа, баатар солоёо дуудуулыт!

Олон мянган зоной үнинһөө хойшо бэлдэһэн, хэдэн һара хүлеэһэн гайхамшаг һайндэр — республикын ба городой залуушуулай фестиваль мүнөөдэр Улан-Удэдэ нээгдэхээ байна. Һорёон мүрысөөнэй һүлдэ тэмдэг болохо нангин гал носоогдон, һүр жабхаланта торгон тугууд хиидхэгдэжэ, эгэшэг хонгёо дуута хүгжэм зэдэлээд, фестивалиин эхилһые соносхоһон дохёо үгтэхэнь.

Нютаг бүхэнһөө түлөөлэгдэжэ ерэһэн хүбүүд, басагад уран бэлиг, онсо шадабаряа гаргаха, «эди шэдиеэ» харуулхань. Эдэнэр — элдэб янзын мэргэжэлтэд: ирагуу һайхан хоолойтой дуушад, бэрхэ гэлсүүлһэн хүгжэмшэд, шадамар зүжэгшэд ба хатаршад, баатар шэнги хүсэтэн, бай харбалгын мэргэшүүд, ондоошье түхэлэй спортоор эрхимлэгшэд болоно. Эдэнэр—шэн габьяата ажалаараа шэнэ амжалтануудые туйлажа, алдартай суутай болоһон хото, хүдөөгэй түрүү хүнүүд мүн Жэшээлхэдэ ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүн, Түнхэнэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой кукурузын звеное даагша нүхэр П. Ванзанов (дуушан), Хориин совхозой түрүү тракторист нүхэр Р. Дашапылов (лимбэшэн). Ахын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр Д. Доржиева, Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин хонишон нүхэр М. Замбалова (дуушад ба хатаршад), мүн бусад олон түрүүшүүл—ажалай баатарнууд, хурса бэлигтэд шалгаржа ерээ.

Үнгэрэгшэ үбэлдөө, хабартаа хаа хаанагүй хүдэлмэришэн, колхозно, һурагша, албахаагша залуушуулай уранһайханай харалга, аймагуудай фестиваль боложо, энэ талаар туйлагдаһан амжалтаяа тэмдэглэһэн, дутуу дундаяа элирүүлһэн юм. Элдэб кружогууд шэнээр эмхидхэгдэжэ, хэдэн зуугаад, мянгаад залуушуул элсүүлэгдэһэн байгаа.

Эдир наһанай, хани барисаанай энэ найр нааданай бэлэдхэлдэ городууд болон тосхонуудай 60 мянга шахуу хүбүүд, басагад хабаадаһан байна. Эдэнэр фестивальда бэлэг болгожо нилээд ехэ юумэ хээ. Заводууд, фабрикануудай олохон эдир хүдэлмэришэд ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлжэ, даабаринуудаа үлүүлэн дүүргээ. Тэрэшэлэн Заиграйн аймагай залуушуул 1000 гектар хадалан таряалангай газар уһалха хаалта хэжэ, канав һубагуудые татаһан байха юм. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин комсомолшууд, залуушуул малай байрануудые барихада хэрэглэгдэхэ 600 кубометр модо отолоо. Мүн тэндэхи «Коммунизм» колхозойхид клуб бариха материалнуудые бэлдээ. Иимэ жэшээнүүд газар газарта бии.

Зарим нүхэд тусхай һорёон мүрысөөнүүдтэ сэхэ хабаадаагүйшье һаа, бодото хэрэгээрээ үнэтэ бэлэгүүдые бэлдэлсэһэн, амжалтануудые арьбадхалсаһан байна. Фестиваль гээшэ комсомолшууд ба залуушуулай, мүн бүхы хүн зоной баяртайгаар дурдадаг нэрэ, хүндэтэйгөөр хүлеэдэг һайндэр болоо. Тиимэ байһаниинь гайхалгүй. Юундэб гэхэдэ, манай гүрэн дотор арад түмэнэй оюун бэлигые бадаруулха, соёл болбосоролые мандуулха хэрэгтэ парти, правительствын зүгһөө тон ехэ анхарал табигдадаг байна бэшуу. Совет ороной ажалшад искусство болон спортдо айхабтар дуратай, бүхы талаарнь хүгжөөхэ гэжэ шармайн оролдодог.

Городой үйлсэнүүд, талмайнууд, сад сэсэрлигүүд, клубууд болон театрнууд гоё һайханаар шэмэглэгдээд, үбгэн залуугай илгадгүй—бүхы хүн зон хүбүүд, басагадайнгаа шадамар бэрхые, шуумар солбоние, һүбэлгэн мэргэние хабархан харахань.

Эндэ болохо мүрысөөнүүдтэ эрхим һуури эзэлэгшэдэй дундаһаа эгээн бэрхэшүүлынь Бүхэдэлхэйн залуушуулай VI фестивальда хабаадахаяа Москва ошохо юм. Иимэ эрхэдэ хүртэхэ гээшэ оролдолго хэшээл гаргаһанай аша үрэ, угаа ехэ зол хуби болоно.

Комсомолой, профсоюзай, физкультура ба спортын эмхинүүдэй мүн культура-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай зорилго юуб гэхэдэ, фестивальда хабаадаһан уранһайханай коллективүүдые, спортын бүлгэмүүдые улам үргэдхэхэ, бүри ехэ шадабаритай болгохо шухала. Мүнөө зундаа, ерэхэ намартаа һорёо мүрысөөгөө һулаpуулангүй, үшөө саашаданъ үргэлжэлүүлжэ, Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойе нэрэдээ хүрэмэ бэлэгүүдтэйгээр угтахын түлөө тэмсэхэ ёһотойбди.

Нютагуудтахи партийна, профсоюзна ба комсомолой организацинуудай зүгһөө спортын ба уранһайханай коллективүүдэй хүдэлмэрине һайн мэдэжэ, тодорхой туһаламжа үзүүлхэ, бүхы залуушуулые энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр элсүүлхэ ёһотой.

Республикын ба городой фестивальда хабаадагшад шэнэ рекорд, ехэ амжалтануудые туйлаг лэ!

Залуушуул! Бэлиг, шадабаряа харуулжа, баатар солоёо дуудуулыт!

Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёр Финляндида айлшалжа ябана

ТАМПЕРЕ, июниин 12. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев, мүн тэдээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд июниин 11-дэ үдэшэлэн орой Ямсенкоски гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхонһоо Тампере город ерээ.

Ямсенкоскиин хүн зон советскэ айлшадые ехэ халуунаар үдэшэһэн байна. Айлшадай хүндэлэлдэ нютагай клуб соо обед хэгдээ.

20 час 30 минутада советскэ гүрэнэй ажал-ябуулагшад тусхай поездоор Тампере ошоо. Ямсенкоскиһоо советскэ айлшадай Тампере ошожо ябаха замдань хүдөө тосхон, посёлогуудай хүн зон түмэр харгы тээшэ дүтэлжэ, совет гүрэнэй ажал-ябуулагшадые амаршалаа. Бүхы замдаа поездын гансал тогтоһон Оривеси гэжэ станци дээрэ зон илангаяа халуунаар айлшадые амаршалаа.

Финляндиин промышленностиин томо центр, хүдэлмэришэн олонтой газар болохо Тампере городой вокзалда айлшадай һууһан тусхай поезд 22 час 40 минутада хүрэжэ ерэбэ. Городой мэр Суло Тюппе, городой засагаархидай түлөөлэгшэд тэндэ советскэ айлшадые угтажа байгаа. Городой мэр Суло Тюппе айлшадта хандан амаршалгын үгэ хэлээ.

Угтагшадтай хамта советскэ айлшадай вокзалай талмай дээрэ гарахадань, олон мянган зон Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёрые халуунаар амаршалан угтажа, оваци хэнэ. Советскэ айлшад «Таммер» гэжэ гостиницада тогтоо.

Городой Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Л. Сантамяки городой Соведэй зүгһөө гостиницын вестибюль соо айлшадые амаршалаа.

Н. А. Булганин городой Соведэй түрүүлэгшэ болон городой Соведэй гэшүүдтэ хандан үгэ хэлэжэ, халуунаар амаршалһанайнь түлөө тэдээндэ баясхалан хүргэбэ.

Июниин 11-нэй үдэшэлэн городой Совет айлшадые үдэшын хоолоор хүндэлөө. Нүхэдэй ёһоной зохид оршон байдалда энэ хүндэлэл үнгэрөө.

Үглөөдэрынь Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёр сугтаа ябалсаһан нүхэдтэеэ хамта «Локомо» гэжэ акционернэ обществодо хамаатай металл болбосоруулдаг томо предприятида ошожо хараа.

«Локомо» обществын директор-захирагша горно советник Л. Кивекяс эндэ советскэ айлшадые амаршалаа. Кивекястай, мүн заводой бусад түлөөлэгшэдтэй айлшад заводой цехүүдээр ябажа хараа. Тэдээндэ заводой түхеэрэлгэ, тусхайлбал Советскэ Союзда хэгдэһэн токарна станок харуулагдаһан байна. Советскэ Союзһаа худалдан абтаһан олон машинанууд эндэ хэрэглэгдэдэг юм.

Заводой хүдэлмэришэдэй ахалагша найдалгата Т. Нюлунд айлшадые заводой хашаан соо угтаа. Мүнхэ дурасхаал болгон, тэрэ профсоюзай значогуудые айлшадта бэлэглээ.

«Локомо» заводһоо советскэ хүтэлбэрилэгшэд сугтаа ябалсаһан нүхэдтэеэ хамта «Калева» гэжэ хүүгэдэй гэртэ ошоһон байна.

ТАМПЕРЕ, июниин 12. (ТАСС). Июниин 12-то Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев хоёр сугтаа ябалсаһан нүхэдтэеэ хамта В. И. Ленинэй музей ошожо хараа. Музейн правлениин түрүүлэгшэ В. Ахти советскэ гүрэнэй ажал-ябуулагшадай музейдэ ерэхэдэнь амаршалаа. Эндэ Н. С. Хрущев үгэ хэлээ. Совет гүрэнэй ажал-ябуулагшад музейдэ табигдаһан зүйлнүүдые хараба. Һүүлээрнь Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин, тэдээнтэй сугтаа ябалсаһан хүнүүд музейн байшангай балкон дээрэ гарана. Музейн урда суглараад байһан Тампере городой олон зоной урда Н. С. Хрущев тобшохон үгэ хэлээ.

Город соогуур автомобиляар ябаһанайнгаа һүүлээр, Тампере городой Городской Соведэй эмхидхэһэн үглөөнэй сайлалгада советскэ айлшад ошобо. Городой Соведэй түрүүлэгшэ П. Лехтинен Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев болон тэдээнтэй сугтаа ябалсаһан хүнүүдые амаршалаа.

Н. А. Булганин харюугай үгэ хэлээ.

Советскэ айлшадай Тампередэ байһанай дурасхаал болгон, гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн мүнгэн хайрсагууд Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев хоёрто эндэ бэлэглэгдээ.

Нютагай сагаар 15 часта Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев хоёр сугтаа ябалсаһан нүхэдтэеэ хамта тусхай поезддо һуужа, Тампереһээ Хельсинки ороо. Замдаа поезд Хяменлинна гэжэ городто түр зуура тогтобо. «Финляндия—Советскэ Союз» гэжэ обществын нютагай эмхиин түрүүлэгшэ Х. Тойбола эндэ советскэ айлшадые амаршалаа.

Энэ тусхай поездын Хельсинки орожо ябаха замдань хүдөө тосхонуудай, түмэр харгын һууринуудай хүн зон харгы дээрэ гаража, айлшадые амаршалба.

Ленинградай 250 жэлэй ойдо

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: проспект Стачек харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ һүн һаагдаа

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һүнэй фермэ һү һаалгаараа аймаг дотороо эгээл һүүлшын һуурида байгаа һэн.

Энэ жэлэй түрүүшын хахадта фермэдэ һү һаалга нёдондонойхитой сасуулхада хоёр дахин дээшэлһэн болоно. Энэнь фермынхидэй аша габьяа мүн. Һү һаалгые дээшэлүүлхын түла үнеэдтэ элдэб янзын хоол тэжээл тусхай нормоор эдюулэгдэнэ. Харууһалга, адуулалгань һайжаруулагдаа.

Түрүү һаалишан нүхэр Мостовская даажа байһан үнеэн бүриһөө 704 литр һү һаагаа.

Фермын һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнхэй. Мүн ниитэ-политическэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри тэндэ һайнаар ябуулагдана. Энэ түрүү фермэ колхозой правлениин, парторганизациин дамжуулгын Улаан туг барижа байна.

Г. Овсянкин, Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой комсомолой эхин организациин секретарь.

Баунтын колхоз үнеэн бүриһөө 1400 литр һү һааха гэбэ

Баунтын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой малшад ажахын энэ жэлдэ малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаба.

Тус колхозой эбэртэ бодо малай тоо үнгэрэгшэ 8 һарын туршада хорёод процентээр олошороо.

Хоол тэжээлэй элбэг, харууһа адуулганай һайн байһанһаа боложо, малынь тэнхээ тамир һайнтайгаар ондо ороо.

Колхозой һаалишад һү һаалгаяа мүн лэ горьтойгоор дээшэлүүлээ.

Малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар тус колхоз аймаг дотороо түрүү һуури эзэлнэ.

Октябриин 40-дэхи жэлэй ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтахын тула тус колхозойхид социалистическэ мүрысөөндэ орожо, шэнэ уялгануудые абаба. Тиигэжэ ноябрь һара болотор малай байрануудые хүсэдөөр заһабарилан бэлдэхэ, ажахын энэ жэлдэ дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 1400 литр һү һаахаар шиидэбэ. Энэ аймагай колхозой түрүү һаалишан, аймсоведэй депутат нүхэр Шеина шэнэ ажахын жэлэй туршада үнеэн бүхэнһөө 900-гаад литр һү һаагаа юм. Мүн бэшэшье түрүү зэргэдэ ябаһан һаалишад тэндэ бии.

Малай ашаг шэмые улам дээшэлүүлхэ тухай парти, правительствынгаа даабарие бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада тус колхозой малшад үсэд шангаар тэмсэжэ байна.

А. Кузнецов.

Республикын аймагуудта хабарай тарилгын ябаса тухай

1957 оной июниин 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Хабарай тарилгын бүхы дээрэ хэгдэһэниинь (процентээр)	Хартаабха (процентээр)	Овощиин тарилгадаһаниинь (процентээр)	Кукуруза (процентээр)
Баргажанай	73,5	94,0	16,9	38,0
Б-Кударын	88,7	93,7	48,5	72,6
Бичурын	89,0	103,4	58,5	66,2
Зэдын	72,8	125,3	52,9	61,8
Яруунын	71,9	100,0	28,5	98,6
Заиграйн	82,0	90,5	27,7	46,6
Закаменай	79,7	85,4	25,7	94,0
Иволгын	78,6	96,7	34,0	55,1
Кабанскын	80,3	102,8	31,2	60,4
Хэжэнгын	77,1	83,8	40,0	68,8
Кударын	79,5	105,0	33,0	78,3
Курумканай	73,9	97,8	39,2	61,3
Кяхтын	75,1	120,0	39,2	49,2
Мухаршэбэрэй	81,4	94,7	30,1	105,2
Прибайкальска	84,3	98,2	22,9	76,5
Сэлэнгын	72,9	79,4	21,1	69,4
Тарбагатайн	86,8	101,6	28,5	68,7
Ториин	75,3	106,2	56,7	34,0
Түнхэнэй	88,2	107,4	49,5	61,6
Хориин	75,3	95,5	32,2	94,1

Залуушуулай республиканска фестиваль эхилхэнь

(Залуушуулай республиканска фестиваль үнгэргэхэ эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Н. В. Бутухановтай хөөрэлдөөн)

Нүхэр Бутуханов манай корреспондентдэ иигэжэ хөөрэбэ. Залуушуулай Бүхэдэлхэйн зургаадахи фестивальда республика доторнай үнинэй бэлэдхэл эхилээ юм. Барагдашагүй баян бэлиг шадабаритай, эршэ хүсэтэй, эгэршэгүй зоригтой байһанаа манай залуушуул фестивальда бэлэдхэхэ үедэ харуулаа.

Түрүүлэн сентябрь һараһаа март болотор республикымнай колхозуудта, предприятинуудта, эмхи зургаануудта фестиваль боложо үнгэрөө. Удаалуулан энэ оной март һараһаа июнь хүрэтэр, аймаг, районуудта болон городуудта фестиваль үнгэргэгдөө. Тиигэжэ энэ болоһон фестивальда республика доторнай хамтадаа табяад мянган комсомол-залуушуул хабаадаһан байха юм. Илангаяа Заиграйн аймагай залуушуулай фестиваль эмхитэй һайнаар үнгэрбэ. Фестивальда тэндэ хамтадаа 3 мянгаад гаран хүн хабаадаа.

Баргажанай, Кяхтын аймагуудта фестиваль һайнаар үнгэрөө.

Мүн фестивальда зорюулжа, үнгэрэгшэ жэлэй декабрь һараһаа эхилэн, хүдөө ажахын залуу түрүүшүүлэй слёт үнгэргэгдөө. Саашадаа промышленность болон транспортын, ой модоной промышленностиин, барилгашадай залуу түрүүшүүлэй слёт эмхитэйгээр үнгэргэгдөө һэн.

Улан-Удэ городой фестивальда хамта 10 мянган комсомол-залуушуул хабаадалсаба. Уран һайханай шадабари мэргэжэлэй мүрысөөндэ Улан-Удын педучилищиин хоровой коллектив, Серовой нэрэмжэтэ клубай хатарай коллектив болон бусад шалгаран гараа.

Городуудай, аймагай фестивальда онсо шалгаран гараһан хамта 142 залуу бэлигтэйшүүл РСФСР-эй Алас-Дурна зоныy фестивалиин конкурсдо Хабаровск ошожо хабаадалсаад, тэдэнэй 41 хүниинь Бүхэсоюзна фестивалиин кандидадууд боложо бусаа. Мүн тэдэнэй дундаһаа онсо шалгарһан 13 бэлигтэн 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахи зэргын дипломуудта хүртөө.

Хото городуудта фестивалиин боложо байха үедэ гансахан уран бэлигтэй, шадабаританай хүсэеэ үзэлсөөн, мүрысөөн болоо бэшэ юм. Мүн комсомолшууд-залуушуулай дунда ажалай мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн байна. Фестивальда зорюулжа Улан-Удэ городой комсомол-залуушуул городойгоо сэсэрлиг ехэ болгохын зорилгоор 50 мянган таримал модо һуулгаа. ПВЗ-гэй паровоз хабсаралгын цехын комсомол-залуушуул фестивалиин хүндэлэлдэ түсэбһөө гадуур нэгэ паровоз заһабарилжа, Москва, Бүхэдэлхэйн фестивальда ошохо Монгол арадай делегацие угтахаар бэлдэжэ байна. Заиграйн аймагай комсомол-залуушуул мянгаад га газар уһалха Боомой уһалууриин системэ баряа.

Мүнөөдэр республиканска фестиваль эхилхэнь. Үдэшын 8 часта БМАССР-эй 25-дахи ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ республиканска фестиваль нээгдэхэнь. Мүнөө хүдөө нютагуудһаа 2 мянгаад комсомол-залуушуул фестивальда хабаадалсахаяа ерээд байна.

Мүн энэ үдэр оперо ба баледэй театрта фестивальда ерэһэн хоровой коллективүүдэй мүрысөөн болохо. Городой амаралтын парк соо Кяхтын, Яруунын, Хойто-Байгалай, Баунтын, Хэжэнгын аймагуудай уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшадай концерт табигдаха.

ПВЗ-гэй, Түмэрзамшадай паркда залуушуулай сэнгэлгэ, Сэлэнгын, Байкало-Кударын, Городок городой уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшадай концерт харуулагдаха. Революциин, Соведүүдэй, Театральна талмайнуудта залуушуулай сэнгэлгэ наадан, мүн Заиграйн, Тарбагатайн, Гүрэнэй Типографиин уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад концерт харуулха.

Июниин 15-да БМАССР-эй 25-дахи ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ бүхэ барилдаашадай ба һүр харбагшадай мүрысөөн болохо. Республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө хүнгэн атлетигүүд мүрысэхэ.

Кяхтын трактда велосипедистнүүд мүрысэхэ. Оперо ба баледэй театрта хатарай коллективүүдэй конкурс болохо юм. Гадна уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад театрнуудай артистнуудтай уулзаха.

Ородой драматическа театрта дуушадай мүрысөөн болохо байна.

Бурят-Монголой драмтеатрта хүгжэмшэдэй конкурс болохо. Барилгашадай клубта уранһайханаар шүлэг, зохёол уншагшадай, драматическа коллективүүдэй конкурс мүн лэ болохонь.

Городой амаралтын, ПВЗ-гэй, түмэрзамшадай «Рассвет» клубай паркнуудта, мүн Революциин талмайда, мяханай комбинадай клубта, Соведүүдэй, Театральна талмайда залуушуулай сэнгэлгэ, уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдэй концертнүүд болохо.

Июниин 16-да БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ спортивна мүрысөөнүүд үнгэргэгдэхэ.

Үдэшын 7 часһаа эхилжэ республиканска фестивалиин конкурсын лауреадуудта шан, диплом үгэлгэ болохо юм.

Республикын парк, предприяти, организациин клубуудта залуушуулай сэнгэлгэ, хатар наадан, уранһайханай самодеятельностиин концертнүүд үнгэргэгдэхэ юм.

Фестивалиин түгэсхэлдэ ехэ карнавал болохо байна.

Республиканска фестивальда шалгаран гараһан онсо бэлигтэн Москвада болохо Бүхэдэлхэйн зургаадахи фестивальда ошохо юм.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Һүнэй түлөө тэмсэлые коммунистнууд ударидана

Манай колхозой һаалишад һү һаалгые үбэлэй үедэ нёдондоной-хидоо орходоо хоёр дахин дээшэлүүлһэн байна. Энээнэй ашаар гүрэндэ һү тушааха, худалдаха, боро бодолоор түлэхэ квартальна түсэбүүд хоёр дахин үлүүлэн дүүргэгдэһэн юм.

Колхозой партийна эхин организаци мал ажалые ашагтайгаар хүгжөөхэ хэрэгтэ анхаралаа горьтойгоор хандуулна. Коммунистнуудай үүсхэлээр һү һаалгын ябаса тухай правлениин зүблөөн, партийна бюрогой суглаанда үнгэргэгдэдэг.

Һү һаалга февральда доошолжо эхилһэн байгаа. Тэрэ гэһээр партийна бюрогой заседани зарлагдажа, хоёр фермэнүүдэй даагшанар нүхэд С. Ганжуров, И. Бухольцев гэгшэдэй тоосоон шагнагдаһан байна. Бюрогой заседанида фермэнүүдэй даагшанарһаа гадна, колхозой зоотехник, һаалишад уригдаһан юм. Партийна бюро коммунистнууд нүхэд Ганжуров, Бухольцев гэгшэдые дутагдалнуудаа дары усадхажа, абаһан уялгануудаа бэелүүлхэ гэжэ уялгалһан байгаа. Тэрэнэй һүүлээр һү һаалга хараа байса дээшэлээ һэн.

Мал ажал дээрэ хүдэлхэ хүнүүд тухай партийна организацимнай анхаралаа ехээр хандуулна. 29 коммунистнуудһаа 10-ниинь мал ажал дээрэ хүдэлнэ. Энэмнай үшөөл үсөөн гээшэ. Тиимэһээ коммунистнуудые мал ажал дээрэ эльгээхэ тухай зорилго партийна организациин үмэнэ табигданхай. Центрын фермын һаалишад арга боломжонуудаа хэрэглэнгүй, һү багаар һаадаг байһан юм. Партийна организациин дурадхалаар коммунист И. Бухольцев фермые даагшаар томилогдоһон юм. Нүхэр Бухольцев һаалишадай дунда ехэхэн хүдэлмэри ябуулна.

Харанхын хоёрдохи фермын даагшаар коммунист Сандак Ганжуров хүдэлнэ. Энэ фермын һаалишад жэлһээ жэлдэ һайн амжалта туйладаг юм. Ажахын жэлэй найман һарын туршада хоёрдохи фермын һаалишад Х. Замбалаева үнеэн бүриһөө 1140 литр, май һарада 140 литр, Д. Замбалаева—1078 литр, май һарада 212 литр, Д. Буянтуева—1212 литр, май һарада 206 литр һаагаа. Хэрбээ нёдондо жэлдэ 8 һарын туршада 1000-һаа дээшэ литр һү һааһан ойройдоол 2 һаалишад байгаа һаа, энэ жэлдэ тэды шэнээн һааһан 10 һаалишад болоо. Тиигэжэ түрүү һаалишад олошоржо байна.

Һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Һара бүриин дүнгүүд гаргагдажа, фермэ бүхэндэ зүблөөн зарлагдана. Бии байһан дутагдалнуудаа ямар аргаар усадхаха тухай һаалишад хэлсэдэг байна. Иигэжэ һаалишад өөһэдынгөө һанамжануудые дурадхадаг юм.

Һү ехээр һаахадань һаалишадые түлэбэриин талаар урмашуулга тон ехэ удхашанартай байһаниинь манайхинай жэшээ дээрэ эли тодоор харагдана. Партийна организаци энээниие хараадаа абажа, шэнэ гурим зохёохыень колхозой правлениие уялгалһан байгаа. Хэрбээ һаалишан һарада үнеэн бүриһөө 150 литр һү һаагаа һаа, 100 түхэриг нэмэлтэ түлбэри абана. 150 литрһээ дээшэ һаагаа һаа, үлүү һаагдаһан литр бүхэнэй 1 түхэриг мүнгэ абадаг юм. Энээнэй ашаар түрүү һаалишадай тоо һара бүри олошорно.

Аймагай колхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ манай колхоз түрүү һуури эзэлээд, найман һарын дүнгөөр партиин Кяхтын айкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэнхэйбди. Агууехэ Октябрьска революциин 40 жэлэй ойе ажалай амжалта туйлан угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, манай һаалишад үнеэн бүриһөө 200 литр һү һааха уялга абанхай. Центрын фермэдэ 100 үнеэдые уһалха оньһон түхеэрэлгэтэй тэжээлэй цех баригдажа эхилээ. 300 тонно багтаамжатай силосэй нүхэн малтагдажа байна.

Орон доторнай абтадаг мяха, тоһо, һүнэй хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэһэн түрэл партиингаа уряалые колхозой гэшүүд халуунаар дэмжээ. Агитаторнууд фермэнүүд, отаранууд бүхэндэ ябажа, малшадай дунда хөөрэлдөө эмхидхээ.

Парти, правительствын табиһан харюусалгатай зорилгые ойрын жэлнүүдтэ бэелүүлхэ тухай колхозой партийна организаци бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой. Тиимэһээ энэ шухала зорилгые малшан бүхэндэ ойлгуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байнабди.

Энэ жэлдэ гүрэндэ һү тушааха, худалдаха, натура түлбэриин түсэбые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ гэһэн уялга абаабди. 1958 оной январиин нэгэн хүрэтэр һү тушааха жэлэйнгээ түсэбые 3,5 дахин дүүргэхэ зорилготойбди. Мүн 1960 ондо 1956 онтой сасуулхада мяха абалга 4 дахин дээшэлүүлэгдэхэ юм.

Һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ тухай абаһан уялгануудаа бэелүүлхын түлөө колхозой партийна организаци бүхы малшадые элсүүлжэ шадаха.

Ф. Гайфутдинов, Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Үдын хүдэлмэришэн-залуушуулай 12-дохи үдэшын һургуулиин 10-дахи классай һурагша Н. Н. Кузнецов математикаар экзаменаа үгэжэ байна. **З. Веснинагай** фото.

Экзаменаа һайнаар үгэжэ байна

— Энэ жэлдэ манай дунда һургуулиие 48 хүбүүд, басагад дүүргэжэ гарахань. Эдэнэр мүнөө шалгалтынгаа экзамен ород литература (найруулга), физикэ, хими, түүхээр үгөөд байна. Экзаменай дүнгые харахада, һурагшад бултадаа һайнаар шалгалтаяа үгэнэ, «муу» гэһэн сэгнэлтэ нэгэшье һурагша абаагүй, — гэжэ Улан-Үдын 8-дахи дунда һургуулиин һуралсалай талые даагша нүхэр Воробьева хөөрэнэ.

Тэдэнэр ород литератураар найруулга бэшэхэдээ, тэрэнэйнгээ темые тодо һонороор, ойлгосотойгоор гаргаа. Илангаяа А. Фадеевэй «Залуу гварди» гэжэ роман соо Лютиков Олег Кошевой хоёрой ямараар харуулагдаһан тухай темые һурагшадай олонхинь абажа бэшээ. Һурагшад Батурина Любовь, Головченко Людмила, Маторина Людмила, Еременко Лида, Чебакова Людмила, Суслов Геннадий, Иванов Анатолий болон бусад удха һайнтай найруулга бэшэжэ «4» гэһэн сэгнэлтэ абаа. Эдэнэр бултадаа А. Горький, А. Фадеевэй, В. Маяковскиин зохёолнууд сооһоо һайн һайн үгэнүүдые шадамараар шэлэн абажа, найруулга соогоо оруулһан, илангаяа найруулгынгаа түгэсхэлые баян үгэтэйгөөр бэшэһэн байна.

10-дахи «А» классай һурагша Людмила Чебаковагай бэшэһэн найруулга илангаяа һайнаар бэшэгдээ гэжэ шалгалтын комисси тэмдэглээ.

Тэрэшэлэн физикэ, химеэр экзамен үгэхэдөө дурсагдагша һурагшад мүн лэ һайн сэгнэлтэ абаһан байна. 48 һурагшад сооһоо 20 хүниинь «5», нүгөөдүүлынь бултадаа «4» гэһэн сэгнэлтэ абаһан байна.

Һурагшадай һайн сэгнэлтэ абалга юу харуулнаб гэхэдэ, нэн түрүүн, һуралсалай жэлдэ багшанарай ямараар ажаллажа гараһыень гэршэлжэ үгэнэ. Энэ һургуулиин физикын багша Емельян Михайлович Хомяк гэгшын ажал онсо тэмдэглэмээр.

—Нүхэр Хомяк урогойнгоо һүүлээр гү, али үдэшэлэн орой болотор лабоватори соогоо туршалгын хүдэлмэри һурагшанартайгаа хамта хэдэг, ойлгоогүй юумыень ойлгуулжа, хөөрэжэ үгэдэг,— гэжэ тус һургуулиин директор нүхэр Розенраух хөөрэнэ.— Энээнһээ гадна нүхэр Хомяк һурагшадаа үйлэдбэритэй танилсуулха талаар ехэхэн хүдэлмэри хээ. Илангаяа үбэлдөө, хабартаа республикынгаа предприяти, заводуудта экскурсяар ошожо, үзэһэн материалаараа хөөрэлдөө оло дахин үнгэргэһэн байна. Тэрэшэлэн химиин багша Раиса Николаевна Шароватых өөрынгөө хүдэлмэриие мүнөө сагай эрилтэдэ тааруулан, ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулжа, һайн амжалта туйлаа. Энээниень үнгэргэгдэһэн экзаменай дүн элеэр гэршэлжэ үгэнэ.

Мүнөө тус һургуулиинхид үлэгшэ гурбан экзаменаа һайнаар үгэхын түлөө бэлэдхэжэ байнхай.

Б. Цыремпилов.

Өөһэдынгөө хүсөөр

Өөһэдынгөө хүсөөр барилга хэхэдэ үнэгүйшье, шанар һайнтайшье байдаг юм гэжэ Кабанскын аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд һайн мэдэнэ. Һүүлэй үедэ колхозой барилгашад олохон байра барява. Үнгэрэгшэ хабартаа колхозой правлени барилгын тусхай бригада эмхидхээ һэн. Тэрэнь нүхэр Сурановай хүтэлбэри доро хүдэлжэ, богонихон болзор соо ехэ хүдэлмэри хээ. Гахайн байра һэльбэн заһабарилһан, шубуунай байра бариһан байна. Хушалтатай ток барижа дүүргэхэ дүтэлөө. Эдэнэр ажалдаа һайнаар хандана, даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Илангаяа нүхэд Ф. Бабинцев, Р. Суранов эрхим ажалаараа бусадта жэшээ харуулна.

Мүн олохон колхознигууд өөһэдтөө гэрнүүдые барижа байнхай. Һаяар колхозой барилгын бригада ток барижа дүүргээд, тэдэндэ туһалха юм.

В. Вельвер.

Октябриин туг доро

1917 — 1957

1917 оной июниин 3-һаа 24 хүрэтэр (июниин 16-һаа июлиин 7 хүрэтэр) болоһон хүдэлмэришэд болон солдадуудай депутадуудай Соведүүдэй Бүхэроссин съезд

Соведүүдэй Бүхэроссин съезд 1917 оной июниин 3 (16)-да нээгдэһэн юм. Тэрэ съездэ 1000 гаран делегат хабаадаа. Хүдэлмэришэдэй, солдадууд болон таряашадай 305 Соведүүдэй, дайлалдажа байһан армиин 21 организациин, тылдэ байһан сэрэгүүдэй 8 организациин, флодой 5 организациин түлөөлэгшэд съездэ хабаадалсаа.

Съезд засагаа гартаа абаха бүхы арга боломжотой байгаа. Бүхы засагые Соведүүдэй гарта амгалан ёһоор дамжуулан үгэхэ арга боломжо хүсэд бии юм гэжэ Ленин тоолодог байба. Засагые Соведүүдэй гарта дамжуулан үгэхэдэ һаад хэхэ тиимэ хүсэн манай орондо үгы юм гэжэ В. И. Ленин заагаа һэн.

Гэхэ зуура, меньшевигүүд болон эсернүүдээр хүтэлбэрилэгдэһэн съезд засагаа гартаа абаха дурагүй байгаа.

Большевигүүдэй парти съезд дээрэ саг зуурын правительствын империалистическэ политикые, меньшевигүүд болон эсернүүдэй эбсэнги үзэл бодолые элишэлэн харуулхые, революционно хараа бодолоо олониитэдэ ойлгуулхые хүсэһэн юм. Үгэ хэлэһэн бүхы большевигүүд засаг тухай, эб найрамдал тухай асуудалда гол анхаралаа хандуулаа.

Саг зуурын правительствода ямараар хандаха тухай асуудал съезд дээрэ түрүүшынхеэ зүбшэн хэлсэгдэһэн юм. Буржуйнарай нүлөөндэ орошоһон меньшевигүүд болон эсернүүд засагые Соведүүдэй мэдэлдэ үгэхэ тухай асуудалые хойшо татаһан байгаа.

Меньшевик Церетели съезд дээрэ иигэжэ мэдүүлээ һэн: «Манай гарта засаг түрые үгэгты, бидэнэр танай һууриие эзэлхэбди гэжэ хэлэхэ-тиимэ политическэ парти мүнөө үедэ Россида үгы байна».

Тэрэ үедэ зал соо һууһан В. И. Ленин һууриһаа бодохо зуураа, «Тиимэ парти бии юм!» гэжэ мэдүүлээ һэн.

В. И. Ленин трибунада гаража, үгэ хэлэхэ зуураа, саг зуурын правительствода ямараар хандаха тухай асуудалда тогтоһон байгаа. Социалистическэ революциин түлөө большевигүүдэй тэмсэхэ тэмсэлэй түсэб тухай тодо һонороор хэлэһэн юм.

В. И. Ленин съезд дээрэ иигэжэ мэдүүлһэн байгаа: «Буржуазно-парламентарна нэгэшье гүрэндэ Соведүүд үгы юм, буржуйнарай правительствын зонхилдог газарта Соведүүд байжа шадахашьегүй байна.

Шэнэ, эгээн демократическа гүрэнэй бүхы засагынь хүдэлмэришэд, солдадуудай депутадуудай Соведүүдэй мэдэлдэ байха ёһотой. Иимэ шэнэ гүрэн таряашад-пролетарьнарай демократическа республика гэжэ нэрлэгдэхэ ёһотой гээд партийна резолюцинуудтаа бэшээ һэмди». (В. И. Ленин, зохёол, том 25, 4-дэхи хуудаһан).

В. И. Ленин хоёрдохёо үгэ хэлэхэдээ, дайнай империалистическэ удхашанартай байһыень элишэлэн харуулха зуураа, демократическа эб найрамдал байгуулха зам зааһан, экономико болон политикые революционно ёһоор шэнэдхэн табиха шухала байһые тодорхойлһон юм.

Съездын юрын делегадууд В. И. Ленинэй хэлэһэн үгые шагнажа ехээр һонирхоо һэн. Большевигүүд революциин тон шухала асуудалнуудаар бэшэһэн өөһэдынгөө резолюцинуудые съезд дээрэ баталуулхын түлөө тэмсэжэ, олониитые революциин түлөө тэмсэлдэ элсүүлхэ тушаа ехэ юумэ хэһэн байгаа. Большевигүүд съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ гансашье делегадуудта хандахые оролдоо бэшэ, харин үргэн ниитэ ажалшадта хандаһан байгаа. Эсернүүд болон меньшевигүүдээр хүтэлбэрилэгдэһэн съезд саг зуурын правительствода этигэл найдабаряа мэдүүлһэн—тиимэ резолюци баталан абаһан юм. Дайн тухай асуудалаар саг зуурын правительствын бэелүүлжэ байгаа политикые съезд һайшааха зуураа, хүдэлмэриин үдэрые 8 часай болгохо шиидхэбэри гаргахые арсаһан юм. Гэхэ зуура, революционно Кронштадые номгоруулха тухай асуудал съезд дээрэ дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдээ һэн.

Соведүүдэй съезд дээрэ большевигүүд үсөөн байгаа. Гэбэшье, Петроградай, Москвагай, мүн бусадшье городуудай хүдэлмэришэд болон солдадууд большевигүүдые ехээр дэмжэдэг байгаа.

В. И. Ленин, тэрэшэлэн большевигүүдэй хэлэһэн үгые ажалшад зүбөөр ойлгоһон юм. Эдэ үгэнүүд хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлээ һэн.

Олониитэ ажалшадай дунда большевигүүдэй партиин хүндэтэй болоһониинь съездын үеэр июнь һарада болоһон демонстраци дээрэһээ элеэр харагдаа һэн.

(ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Таврическа ордондо болоһон хүдэлмэришэд болон солдадуудай депутадуудай Петроградска Соведэй заседани. **ТАСС-эй фотохронико.**

Хонидоо олошоруулхабди, мяха бүри ехээр абахабди

Колхозой ниитын малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тушаа партиин XX съездын абаһан шиидхэбэриие бэелүүлэн манай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй хоёр жэл соо мал ажалаа хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаа. Колхознигуудые хэһэн ажалайнь түлөө һайнаар урмашуулдаг, тэдэнэй байра байдалые һайжаруулха тушаа анхарал оролдолго гаргадаг болоһоной ашаар мал ажалда хүдэлдэг колхознигуудаймнай ажалай эдэбхи хэшээл дээшэлээ, ажалай журам һайжараа. Тэрэнэй ашаар үнеэнһээ һүн ехээр һаагдадаг болоо, хонидһоо нооһон ехээр хайшалагдадаг, түл олоор абтадаг боложо байнхай.

Манай колхоз энэ жэлдэ 1858 эхэ хони түрүүлээд 1954 хурьга абаад, гарзагүйгөөр ондо оруулжа байнхай. Хорнихогой хониной отарада хүдэлдэг хонишод Д. Дугаров, Н. Бадмаева, Д. Базарова гэгшэд энэ жэлдэ 465 эхэ хониһоо 502 хурьга абаа.

Сультимов Осорой даажа ябадаг отарынхид 453 эхэ хониһоо 456 хурьга абаһан байна. Эдэбхи хэшээлтэйгээр ажалладаг үнэн сэхэ колхознигуудайнгаа ашаар манай колхоз энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 102 хурьга абаад байна.

«Хонин ажалаа саашадань хүгжөөхэ, нооһо бүри ехээр хайшалжа абадаг болохо тухай» партийна, советскэ, хүдөө ажахын, комсомолой органуудта, МТС-үүдэй болон совхозуудай директорнүүдтэ, колхозуудай түрүүлэгшэнэртэ, бүхы колхознигуудта, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ КПСС-эй ЦК-гэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй хандаһан Бэшэгтэй танилсаад байхадаа манай колхоз 1958 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьга абаха, толгой бүриһөө 2,8 кг. нооһо хайшалха уялга абаа.

Хэрбээ нёдондо манай колхоз бүхы дээрээ 106 центнер нооһо хайшалһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 113 центнер хайшалха түсэбтэйбди. Зүгөөр энээнэймнай 60 процентнь нарин ба нарибтар байха юм. Нёдондо жэл колхозоймнай мүнгэн олзо 1748 мянган түхэриг байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 2200 мянган хүрэхэ, тэрэ тоодо хонин ажалһаа 600 мянган түхэригэй олзо абахаар хараалнабди.

Хониноо нооһо абахын хажуугаар, тэдэниие таргалуулжа, мяха ехээр абахабди. Мүнөө 888 эрье, 334 хашараг, гунжан тусгаар гүүртэнүүд болгон таһалагдаад бэлшээн таргалуулагдажа байна. Гадна 34 томо гахай шахагдажа байна. Хамта дээрээ манай колхоз 3470 центнер мяха гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 40 процентээр ехэ мяха гүрэндэ мүнөө жэлдэ тушааха юм.

Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгануудайнгаа ехэшье, харюусалгатайшье байһаниие һайса мэдэрэн, манай колхозой правлени болон партийна организаци нэн түрүүн үбһэ болон шэмэтэ тэжээл ехээр бэлэдхэхэ хэрэгтэ анхаралаа табижа байна. Хээрынгээ сабшаланиие бултыень сабшажа, үбһэ ехээр абахаһаа гадна, тэжээлэй культурануудые ехээр тарихабди. Мүнөө 1200 гектарта тэжээлэй культура, тэрэ тоодо 950 гектарта зелёнко тарижа байнабди. Зелёнкынгоо заримыень силос болгон хэрэглэхэбди. Хонин бүридэ үбэлэй үедэ табан центнер силос эдюулхээр хараалнабди. Тиихын тула хээрын ногоогоор, кукурузаар, зелёнкоор, хамта дээрээ 4900 тонно шэмэтэ силос дарахабди. Тэрээнһээ 300 тонноһоо бага бэшыень хонидтоо эдюулхэбди.

Зелёнко, кукурузаһаа гадна малдаа эдюулхын тула 17 гектарта турнепс, 10 гектарта картофель тарихабди. Мүн ехэхэн орооһо таряа малдаа үгэхэ байнабди. Тиигэжэ бүдүүн хонин бүридэ силосһээ гадуур 3 центнер үбһэ, 2 центнер зелёнко үгэхэбди. Һайнаар бэлшээгээд байхада, энэ хоолнай хонидтоо хүсэд хүрэхэ бэзэ гэжэ бидэ тоолонобди.

Малшадаа болон малаа дулаан һайн байраар хангаха тушаа хэмжээнүүдые абанабди. Ойрын хоёр, гурбан жэл соо бүхы малаа һайн байратай болгохо зорилго урдаа табинхайбди. Хүтэл нуур гэжэ газарта мүнөө зундаа эхэ хонидой байха нэгэ типовой байра барихабди.

Мал ажалаа хүгжөөхэ эдэ хэмжээнүүдые абахынгаа хажуугаар малшадые түлөөһэнэйнь талаар урмашуулха асуудалда ехэ анхарал табигдана. Хэрбээ зуун эхэ хониһоо зуун хурьга абаад, һарын туршада гарзалуулангүй хараһан бригадада колхознигуудай ниитын суглаанай шиидхэбэриин ёһоор нэмэлтэ түлбэри болгон нэгэ эрье үгтэдэг юм. Хэрбээ 100 эхэ хониһоо 100 хурьга абаад эхэһээнь таһалха хүрэтэрнь гарзалуулангүйгөөр хараад, шэгнүүрынь 20 килограмм хүргэжэ шадаа һаань, хонишод хурьган бүхэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри болгон 3 түхэриг, 100 эхэ хониһоо 98 хурьга абагша—2 түхэриг, 95 хурьга абагша 1 түхэриг абадаг юм. Эхэ хонидой отара дээрэ хүдэлжэ байһан Тарбаева Цырендыжит, Санжиева Бальжима болон бусадта энэ жэлдэ 9 эрье, 1200 түхэриг үгтөөд байна.

Хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулха хэрэгтэ анхарал мүн лэ хандуулагдана. Нёдондо «советскэ меринос» үүлтэрэй 25 хуса абаа һэмди. Мүнөө жэлдэ мүн лэ 25 хуса абахабди. Гадна, искусственна аргаар хонидоо үрэжүүлхэ ба хони үсхэбэрилхэ бусад түрүү аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэбди. Эдэ бүгэдын ашаар хонин ажахыгаа олзо ехэтэй һалбари болгожо байнабди.

С. Дугаров, Яруунын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Эрхим хүтэлбэрилэгшэ

Иван Иванович Аносов модо урадхуулга дээрэ ажаллажа захалһаар хори гаран жэлээ боложо байна. Энэ үнгэрһэн 20 жэлэй туршада элдэб ажалда хүдэлөө. Абаһаар юрын модо урадхуулагшаар, бригадир-десятнигааршье ажаллаа. Мүнөө нүхэр Аносов 8-дахи жэлээ Худанай модо урадхуулгын мастерска участогые даажа ябана.

Энэ үе соо нүхэр Аносов даалгагдаһан ажалдаа эзэн ёһоор хандадаг, бэрхэ хүдэлмэришэ байһанаа харуулаа. Тэрэнэй даадаг мастерска участогайхид модо урадхуулагшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ жэл бүри эдэбхитэйгээр хабаадан, ажалдаа ходо һайн амжалта туйлана. Энэ жэлдэшье һайнаар ажаллажа байна. Мүнөө жэлэй хабар орой болотор ходо хүйтэн байжа, модо урадхуулагшад урадхуулгаяа ехэ хүшэр хүндэ үедэ эхилээ һэн.

Гэбэшье, нүхэр Аносовой участогайхид модо урадхуулгые һайнаар эмхидхэжэ шадаа.

Тус участогта энэ хабар урда урда жэлнүүдэйхидэ орходоо бүри ехэ модон урадхуулагдахаар ябталаатай байгаа. Тэрэ ехэ модые хайшан гээ һаа, богони болзор соо урадхуулхаб гэһэн зорилго тус участогайхид урдаа табяад, энэ хабарһаа эхилэн модые хойно хойноһоонь таһалгаряагүй урадхуулха шэнэ арга хэрэглэжэ захалһан байна. Мүн Худан голой мүльһэнһөө үшөө хүсэд һалаагүй байхаһаа захалаад, үдэр һүнигүй эдэбхитэйгээр ажаллаһанай эсэстэ модо урадхуулгаар май һарынгаа түсэбые хэдэн хоногоор урид дүүргээ.

Нүхэр Аносовой хүтэлбэрилдэг участогайхид энэ үедэ Октябриин революциин һайндэрые ажалай бүри ехэ амжалтаар угтахын тула ажалайнгаа эдэбхиие үдэр бүри шангадхажа байна.

М. Болонев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фестивальда хабаадалсахаяа Ахын аймагай түлөөлэгшэд Улан-Удэ ерээд байна. А. Мантаевай фото.

Жаргалтай, һайхан даа, залуу наһамнай

Аха нютагай культура хүгжэнэ

Ашагта малтамалааршье, ан гүрөөлөөршье баян Саяан уулын хормойгоор оршодог Аха нютагархин культурна талаараа урдань ехэ гээгдэжэ байһан юм. Зүблэлтэ засагай 40 жэлэй туршада манай Аха нютагта эрдэм һургуули, соёл культура ехээр хүгжөө. Мүнөө колхоз бүхэн клубтай, улаан булангуудтай, библиотекэтэй болонхой.

Манай «Улаан Малшан» колхоз энэ клуб барнихай. Тэрэ клубтамнай драматическа болон дуунай кружогууд хүдэлжэ байдаг. Бидэ колхозойнгоо центрынхидтэ наада харуулхаһаа гадна, холын гүүртэ, отарада ошожо хатар наада харуулдагбди.

Би 1950 онһоо хойшо колхозойнгоо уранһайханай самодеятельностьда хабаадалсанаб. Колхозойнгоо самодеятельностьда хабаадалсадаг хоёр хүн мүнөө энэ фестивальда ерээбди.

Би «Ашата партн», «Бурят-монгол нютаг» гэһэн ба бусад арадай дуунуудые дуулахаб, хатарта, хоорто хабаадалсахаб.

Манай колхоз уранһайханай самодеятельностиие саашадань хүгжөөхын түлөө энэ хэрэгтэ мүнгэ зөөри яһала ехээр гаргашалжа, хэрэгтэй шухала юумэнүүдые: хуур, лимбэ, хушар ба бусад хүгжэмэй хэрэгсэлнүүдые худалдан абанабди.

Залуушуулайнгаа оюун бэлиг дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ саашадаашье бүхы аргаараа туһалхабди.

Ж. Замбалов, Ахын аймагай «Улаан-Малшан» колхозой түрүүлэгшын орлогшо.

Ажалай бэлэгтэйгээр алдарта фестивальдаа ерээбди

Самолёдоор, автомашинаар, түмэр харгыгаар шууюулжа, олон дабаа дабажа, хэдэн хоногто ябажа залуушуулай республиканска фестивальда аяар холын Аха нютагһаа ерэбэбди. Һаалишад, хонишод, адуушад, албахаагшад хамта 16 хүн ерээбди. Бидэнэр фестивальда элдэб дуу дуулахабди, хатархабди, элдэб спортивна мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахабди. Би өөрөө «Урда уула», «Эльхи нуур» гэхэ мэтын арадай дуу дуулахаб, хатарта хабаадалсахаб.

Манай колхозой залуушуул республиканска фестивалиие ажалай ехэхэн бэлэгүүдээр угтаа. Манай ОТФ-гэй хонишод хони үсхэбэрилхэ 1957 онойнгоо түсэб 105 процент дүүргээ. Эхэ хонин бүриһөө 85 хурьга абаабди. Мүнөө жэл хонин бүриһөө 2,3 кг. нооһо абахаар хараалнабди.

С. Биданов, «Улаан Аха» колхозой ОТФ-е даагша.

Залуу булгашан Василий Полегуев

Набтархан бэетэй, хорёод гаран наһатай комсомол Василий Полегуев Хойто-Байгалһаа фестивальда республикынгаа нииславл Улан-Удэ хото нүхэдтэйгөө хамта самолёдоор ниидэжэ ерээ.

Василий армида алба хэһэнэйнгээ һүүлээр, нютагаа бусажа ерээд, абынгаа хүтэлбэрилдэг бригадада орожо, байгша ондо ан барилгаар горьтойхон амжалта туйлаа. Мүнөө Василий Полегуев Доодо-Ангарай агнууриин олзоборилгын эмхидэ хүдэлнэ.

Байгша ондо Василий 20 булга, 580 ондатра, олон хэрмэ, үнэгэ барижа, бригада соогоо түрүү һуури эзэлжэ, гүрэндөө 14 мянган түхэригэй ангай арһа тушаагаа.

Хурса нюдэтэй мэргэн ангуушан байхаһаа гадна Василий хүбүүн хонгёо һайхан холойтой, хурдан солбоноор хатардаг юм. Хүбшые ходоро харайдаг хүлэйнгөө шандааһанай шангые, хоолойнгоо хонгёое харуулхаяа республикынгаа фестивальда мүнөө залуу булгашан Василий Полегуев ерээд байна.

С. Ангабаев.

Г. ЧИМИТОВ

ЗАЛУУШУУЛАЙ ДУУН

Шандааһан хүдэр хүлөөрөө
Шанга алхамаар дабшаеы.
Хорёод эдирхэн наһандаа
Хонгёо дууханаа татаеы!
Дабталга:
Оюун бэлигтэ
Омог нүхэдтэм
Олоной хүндэ бэлдээтэй.

Энэ манай
Эрхим зоной
Элбэг бэлэг лэ—мэдээтэй.
Халуун тэмсэлэй дүлэн руу
Хансыгаа шуугаад ороёы.
Харгы дээрэхи бэрхэшээл
Хамтын зоригоор дабаеы!

Дабталга:
Түрүү ябаха эрид шууд
Хүсэл зоригнай эршэмтэй.
Арюун комсомол залуушуул —
Алдар нэрэмнай хүндэтэй.
Дабталга:

Ерээдүйн артистнар

Ленинградай театральна институдай Бурят-Монголой театральна студиин һурагшад түрэл республикынгаа столица Улан-Удэ ерээд, зүжэг наада амжалтатайгаар харуулжа байна.

Студиин багшанар доцент Т. Г. Сойникова, ахалагша багша С. С. Клитин гэгшэдэй хүтэлбэри доро тэдэнэй табиһан «Ревизор», «Собака на сене», «Дядя Ваня» гэжэ зүжэгүүд харагшадые ехээр һонирхуулба. Зүжэгүүдэй гол рольнуудта наадаһан ерээдүйн залуу артистнар З. Цыдыпов, В. Амханова, Д. Жалсараев, К. Булыгина ба бусад өөһэдынгөө рольнуудые үнэншэмэ һайнаар наадажа, харагшадые баярлуулаа.

Удаадахи үдэрынь болоһон концерт, һурагшад-артистнарай бэлиг шадабариие улам һайнаар элирүүлэн харуулба. Концертдэ хабаадагшад дуу дуулажа, уранһайханай уншалга, хатар наада наадажа, искусствын олон мэргэжэлые алин гэшэгүй тэгшээр шудалжа байһанаа харуулаа. Һурагша Д. Жалсараев өөрынгөө зохёоһон шог дуунуудые ехэ һайнаар дуулаа. Тэрэнэй зохёоһон дуунуудайнь аялга ирагуу һайхан.

Багшанар нүхэд Т. Г. Сойникова, С. С. Клитин ба бусадай оролдолгын ашаар лэ студида һуража байгаа нүхэд иимэ шадабаритай бэрхэ болоо байна. Манай театрын ерээдүйн кадрнуудые оролдосотой һайнаар һургажа байһанайнь түлөө Ленинградай театральна институдай Бурят-Монголой театральна студиин багшанарта Бурят-Монголой ажалшад халуун баяр хүргэнэ.

Городки наадалга

«Динамо» гэжэ һайндуранай спортивна бүлгэмэй спортсменүүдэй дунда городки наадалгаар мүрысөөн болобо. Энэ мүрысөөндэ 10 команда хабаадалсажа, түрүү һууриин түлөө тэмсээ.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор, тус бүлгэмэй 1-дэхи команда түрүү, 5-дахи, 7-дохи команданууд удаадахи һууринуудые эзэлээ.

Өөһэд хоорондын мүрысөөндэ нэгэдэхи командын түлөөлэгшэ Фролов түрүү һуурида гараа. Карпов (1-дэхи команда), Филиппов (3-дахи команда) удаадахи һууринуудые эзэлээ.

Түрүү һуури эзэлһэн команданууд болон спортсменүүдтэ «Динамо» бүлгэмэй Соведэй дамжуулгын кубок, грамотанууд барюулагдаа.

Р. Гаврилов.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ дээрэ

Таряа амяарлан хуряалга үргэнөөр хэрэглэхэ

ВСХВ-дэ ерэгшэдтэй ороной солото механизаторнуудай уулзалгые июниин 7-до эмхидхэхэ зуураа, СССР-эй Хүдөө ажахын министрын орлогшо нүхэр П. С. Кучумов иигэжэ хэлэбэ:

— Ороной полинууд дээрэ һайн ургаса эдеэшэжэ байна. Таряа амяарлан хуряаха талаар МТС-үүдэй эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй дүй дүршэлые хэрэглэбэл, таряае түргэнөөр, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряаха ябадалда туһалха байна.

Уулзалга дээрэ үгэ хэлэһэн механизаторнууд таряа хуряалгын энэ түрүү аргые хэрэглэхэдэ олон миллион пүүд ороо̄һо таряа гээлтэ хоролтодо оруулангүй абаха арга олгоно гэжэ хэлэбэ.

— Үнгэрэгшэ жэлдэ Челябинска областьдо хүйтэбэр, бороо ехэтэй байһан дээрэһээнь таряанай эдеэшэлгэ удаарһан байна,—гэжэ Челябинска областиин Кундравинска МТС-эй директор хэлэбэ. — Комбайнаар хуряагдаха болотороо шэниисын гүйсэд эдеэшэхыень хүлеэгээ һаа, гол хуряалгаяа сентябриин 2-дохи хахадта, эгээ бороо ехэтэй үедэ эхилхэ байгаабди. Теэд амяарлан хуряадаг арга хадаа таряае августын хоёрдохи хахадта хуряажа эхилээд, бороогой ехээр ородог үеһөө урид дүүргэхэ арга олгоһон байна. Энээнэй ашаар таряанай гээлтэ хоролто зайсуулагдажа, бидэнэр ехэ талмай дээрэһээ дунда зэргээр гектарай 17 центнер ороо̄һо, тиихэдэ 18,6 центнер хабарай шэниисэ хуряаһан байнабди.

Энэ жэлдэ бидэнэр шадаал һаа, ехэ талмай дээрэ хоёр шататай хуряалга хэжэ, гектар бүриһөө 20-һоо доошо бэшэ центнер ороо̄һо абаха һанаатайбди.

Түрүүшээр зарим механизаторнууд амяарлан хуряалгада этигэсэгүйгөөр хандабашье, хойшодоо тэрээнэй ехэ ашагтай байһыень ойлгоо һэн гэжэ үгэ хэлэгшэд соо̄һоо олон хүнүүд хэлээ. Ставропольско комбайнер, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Гурьев Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо манай бригада таряаень бүхыдэнь шахуу амяарлан хуряаһан, тиихэдэ Кировэй нэрэмжэтэ хүршэ колхоздонь ехэнхи таряаень комбайнаар хуряаһан байна гэжэ хэлэбэ. Тиимэ хоёр янзын хуряалга юу харуулааб гэхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз хүршэдөө орходоо гектар бүриһөө 2 центнер ороо̄һо үлүү абаһан байна. Гадна, хүдөө ажахын энэ артель ороо̄һо сэбэрлэлгэ дээрэ 5200 ажалта үдэр алмаа. Яахадааб гэхэдэ, комбайнай бункерһаа сэбэр, хуурай ороо̄һон элеваторта эльгээгдэжэ байгаа бшуу. Механизаторнууд үдэр һүнигүй хүдэлмэрилөө. Үндэрөөр ургаһан, сэбэр таряан һүниндөө хуряагдадаг байгаа. Поли үдэрэй үедэ харагдажа, һаад хэхэ хонхо ёнхо, добо дошо газарнууд тэмдэглэгдэдэг байгаа.

Краснодарска хизаарай Усть-Лабинска МТС-эй тракторна бригадын бригадир нүхэр Иванов таряае групповой аргаар хуряаһан дүй дүршэл тухайдаа хөөрэжэ үгөө. Бригадада үгтэһэн бүхы комбайнууд болон жатканууд нэгэ поли дээрэ хүдэлгэгдэдэг байба. Ихэдэ тэдэндэ техническэ харууһа хэлгэ, хуряалгын шанарые хиналга нилээд ехээр хүнгэдхэгдэдэг байгаа.

Зүблөөн дээрэ элдэб областьнуудай бусад механизаторнууд үгэ хэлээ.

Уулзалгада хабаадагшадта амяарлан хуряалга тухай кинофильм харуулагдаа.

(ТАСС).

Выставкые табан зуун мянган хүн хараба

1947 ондо ВСХВ-гэй хүдэлмэрилжэ эхилһэнһээ хойшо июниин 12-то 10 үдэр гүйсэбэ. Энэ хугасаа соо выставкые табан зуун мянган хүн, тэдээнэй тоодо ороной бүхы областьнууд, хизаарнууд болон республикануудһаа экскурсяар ерэһэн 15 мянган хүн хараба. Хилын саадахи 20 гүрэнһөө ерэһэн 1500 гаран хүн выставкые хараа.

Түрүү колхозуудай түрүүлэгшэнэр, Социалистическэ Ажалай Геройнууд болон хүдөө ажахын үйлэдбэриин бусад элитэ ехэ мастернууд выставкэдэ ерээшэдтэ элидхэлнүүдые хэнэ. Элдэб областьнуудһаа ерэһэн механизаторнуудай хоорондо уулзалга эмхидхэгдэжэ, тэдэнэр таряа амяарлан хуряадаг дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдэһэн байна. Выставкэдэ ерээшэд Москва шадарай эрхим ажахынуудта ошожо хараа.

Выставкэдэ ерээшэдтэ зорюулагдан хүдөө ажахын техникын талмайнууд дээрэ, экспонатна тарилгын участогуудта, мал ажалай городогто мэргэжэлтэдэй консультаци үдэр бүри үнгэргэгдэнэ.. Машинаар үнеэ һаалга, мүн эрхим мал үдэр бүри харуулагдана. Выставкэдэ ерээшэдтэ зорюулагдан, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай 200 гаран тусхай хуудаһанууд хэблэгдэн гаргагдаа.

(ТАСС).

Орон дотор эгээ химда овощь

СЕРПУХОВ, (Московско область). «Большевик» гэжэ совхоз орон дотор эгээ химда овощь ургуулна. Тэрээнэй килограммай өөрынь үнэ дунда зэргээр 18 мүнгэтэ, тиихэдэ капустын килограммай өөрынь үнэ 10 мүнгэтэ болоно.

Бүхы хүдэлмэриин 80 процентые механизацилһанай, эрдэм ухаан болон түрүү дүй дүршэлэй туйлалтые үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар энэ амжалта туйлагдаа.

Мүнөө жэлдэ совхоз 24 мянган тонно овощь абаха, тэрээнэй килограмм бүхэнэй өөрынь үные 14—15 мүнгэндэ хүрэтэр доошолуулха гэжэ шиидэнхэй.

Жаргалантын луговодуудта

Замай тэмдэглэл

...— Хоёр-гурбан жэлэй үнгэрөөд байхада жэл соо миллион гаран литр һү һааха, гурба-дүрбэ мянган центнер мяха абаха, хонидоо хоёр дахинһаа үлүүгээр үдхэжэ, гурба дахин ехэ ноо̄һо хайшалха —иимэл зорилго урдаа табибалди даа. —Тиихэдэ... Үгы, нүхэд, сабшалан ошоё. Энээн тухайгаа одоол харгыдаа садатараа хөөрэлдэхэ гээшэбди,—гэжэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо Һамацырен Чойнзонов социалистическэ шэнэ уялга тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ байтараа иигэжэ гэнтэ үгээ таһалан, дурадхаба.—Мүнөөдэр луговодуудтаа хүрэжэ, шэнэ зорилгонууд тухайгаа хөөрэжэ үгэхэ, ажал хүдэлмэриинь шалгаха, ногооной ургаса хаража ерэхэ гэжэ хэлсээ һэмди.

Һамацырен Аюшеевичын энэ дурадхалые баяртайгаар шагнаад, сабшалан гарахаяа түхеэрбэбди. Тииһээр байтар партийна организациин секретарь Дашинима Базаржанович Цырендоржиев хүнгэн рессорко тэргээр правлениин газаа хүрэжэ ерэбэ.

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой центрһээ гараад, баруун-хойшоо шэглэн хоёр-гурбан модо ябаад байхадамнай Тохойн сабшалан ногоорон харагдажа захалаа һэн. Һаяхан гаргагдаһан уһан тэгшэхэн нэмжыһэн хабтагай ехэ сабшалангай ногооной узууроор таллашанхай, мэлмын толботожо, наранай гэрэлдэ хашарһатан толорно.

— Манайш Жаргалантын сабшалангай газарнууд хуу уһалагдадаг, урдаа бариха, һанаха байха зомнай луговодуудмайл гээшэ,—гэжэ нүхэр Чойнзонов хэлээд, дуугайхан хатаргажа ябаһанай һүүлдэ хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ:—Малнай жэл ерэхэ бүри үдэжэл, үдэжэл байха, тиихэдэ эдлүүримнай газар тэрэл хэмдээ... Теэд [illegible] газараа үнеэл эдлэжэ шаданагүйбди. Кукуруза...энээхэмнайл, һайнаар ургуулжа шадаа һаа, хүйхэрхэн ургамал байна бшуу,

Иигэжэ хөөрэлдэжэ ябатарнай тээ хойно, малай шэнэ баригдаһан байрын саагуур хүрээ, хайлаануудые бариһан хүнүүд харагдаба.

— Амгалан үбгэмнай хүбүүдээрээ уһа гаргажа ябана гү даа?—гэжэ Һамацырен Аюшеевич Цырендоржиевтаа хандана.

— Тиимэл ха. Үбгэншни унтажа бодобол хүрзэсэ баряад лэ, сабшалан дээрээ гарашаха даа,—гэжэ Дашинима Базаржанович харюусана.

Уданшьегүй буурал сагаан толгойтой луговод Амгалан Балагановай звеногойхидой хүдэлжэ байһан газарта хүрэжэ ерэбэбди.

Мэндэшэлэлсээд, шэнэ һонинууд тухайгаа андалдаһанай һүүлдэ:—Зай нүхэд! — гэжэ партийна организациин секретарь нүхэр Цырендоржиев луговодуудта хандана, — хэн газараа һайнаар уһалнаб, хэнэй звено шалгарнаб, тэдээндэ урмашуулгын шан үгэхэ гэжэ шиидхээ бэлэйбди. Мүнөө шалгахаяа ерэбэлди даа. Газарнай хэр уһалагдаа гээшэб!

— Уһалагдажал байна даа. Бидэнэр хоёрдохёо уһалжа дүүргээд, зарим газарта гурбадахяашье захалжа байна хэбэртэйбди. Хараха, шалгахал даа,—гэжэ үбгэн луговод энеэбхилнэ.

Энэ звеногойхид хамта 330-аад гектар газар уһалдаг. Уһалагдадаг газар дээрэһээ нёдондо га бүриин дунда зэргээр 14,5 центнер, үбэлжөөн газарнуудһаа гектарай 40—50 центнер ургаса хуряагаа. Мүнөө жэлдэ га бүриин 16—17 центнер үбһэ хуряаха зорилготойгоор звеногойхид ажаллажа байна.

— Амгалан Ринчинович,—гэжэ түрүүлэгшын орлогшо луговодто хандана: һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхын тулада малшадайнгаа абаһан шэнэ уялга тухай нүхэдтоэ хөөрэжэ үгөө һэн бэзэт?

— Хөөрэлдэжэл ябадаг гээшэбди. Һайн лэ даа. Баярхадаг, бардамладаг Америкэтэй энэ үедэ хабаа туршалсахаар хаһа болоожо байна бэшэ гү даа, юрэдөө?—гэжэ Амгалан үбгэнэйнгоо хэлэхэдэ, эндэ байгаашад булта энеэлдэнэ.

Эндэһээ гараад, зүүн хойшоо шэглэжэ ошоходомнай хангил хайр шулуутай малай бэлшээриин газар захалба. «Иимэ хайр шулуун соо юун ногоон ургадаг юм гээшэб?» гэжэ һанажа ябатар урдуурнай хүндэлэн татажархиһан шэнэ һубагай шоройн хүрилэн харагдана.

— Энэ сагаан хайр шулуун соо ямар ногоон ургуужа гэжэ һубаг татаа зом гэжэ һанана гүт?—гээд Һамацырен Аюшеевич хүнэй һанал таадһан мэтээр асууна.— Гансашье мүнөө жэлэй, хойто жэлэй талые хараа бэшэбди. Ошоторoo иимэ хайра хүрьһэжэдэг юм. Бэлшээриингээ газарнуудые, илангаяа иимэ хайртай газарнуудые уһалдаг, һайжаруулдаг болонхойбди,—гэжэ нүхэр Чойнзонов хэлэбэ.

—Уһалхада хайр шулууниинь хүрьһэжэдэг гэжэ та хэлэбэт. Тэрэ хайшан гээд...

—Хайшан гээд бэ гэхэдэ гү? Түрүүн һанахада хайр шулуутай газарые уһалхада бага сага бии байһан шоройнь бүри угаагдажа, гансал шулуун үлэшэхэ гэжэ ойлгогдожо болохо. Тэрэ тиимэ бэшэ юм. Шулуутай газарые уһалжа байхада хэдэн жэлэй турша соо үлэ мэдэг хүрьһэжэжэ, байн байтараа үргэлжэдөө ногоогоор хушагдажа захалдаг байна. Юундэб? Юундэб гэхэдэ, уһалагдажа байхадаа хайр шулуунуудай дундуур байһан шорой бамбайжа, өөдөө гарадаг, шиигтэй байһан газарта, шорой тооһон бага багаар һуужа, тиигэ тиигэһээр хайр шулуун доошоо һууха гэхэ гү, али хүрьһэнииинь өөдөө гаража, урдань хангил сагаан байдаг газар хүрьһэжэдэг юумэл даа. Урдань хайр шулуун байһан аад, уһалһаар байтар иигэжэ хүрьһэлһэн сабшалангайшье газарнууд манайда бии,—гэжэ Һамацырен Аюшеевич хөөрэбэ.

Хөөрэлдэһөөр ябатараа, сабшалангаа хашаалжа байһан Самнил Банзаракцаевай отогто хүрэжэ ерэбэбди. 4—5 хүнһөө бүридэһэн энэ звеногойхид 64-тэй луговодойнгоо хүтэлбэри доро мүнөө аяар 14 модоной газарта посхоодой хашаа барижа байна.

«Луговодууд, танай звеногойхид мүнөө жэлдэ гектарай хэды центнер үбһэ абаха зорилготойбто?» гэжэ партийна организацинингаа секретариин асуухада Самнил үбгэн бодолгото болоожо, сабшалан руугаа нэгэ харажархёод, «арбан таба байха юм ааб даа» гэжэ харюусаба.

Шэнэ абаһан уялга тухайгаа, экономическа талаараа США-тай мүрысэжэ иилахын тулада бүхы совет арадай урдаа табижа байһан зорилго тухай нилээд удаахан хөөрэлдөөд, колхозой хүтэлбэрилэгшэд суута луговод Боди Бадмажановай звенодо ошохоёо түхеэрнэ.

— Үгы түрүүлэгшэмнай мүнөө үедэ хаана ябажа байна гээшэб. Дуулдана гү? —гэжэ звеногойхидой нэгэн асууба.

— Һүү! эгээ ехэ һониноо мартаад байналди. Дагба Доржиевичнай Бүхэхитадай выставкын нээлгэн дээрэ байлсахаяа бусад түлөөлэгшэдтэй хамта Бээжэн оробоб гэжэ Москваһаа телеграмма сохёол,—гэжэ Чойнзоновой хэлэхэдэ луговодууд булта хүхилдэжэ, «һонин аянда ябахань байна», «ТУ-104» гэжэ самолёдоор ниидээл ааб даа?—гэлдэжэ байгаад булта шуулатайгаар хөөрэлдэшэбэ.

—Түрүүлэгшынгээ ерэхэдэ шэнэ уялга абаһан, тарилгаяа дүүргээд, үбһэндөө һайнаар бэлдэжэ байял даа,—гэжэ парторг захина.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозойхид 1960 ондо үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һааха, нёдондо 8000 гаран хонитой байһан һаа, 20.000 хонитой болоожо, хонин бүриһөө 3,3 килограмм ноо̄һо хайшалха, 3800 центнер мяха абаха зорилго урдаа табинхай.

Эндэһээ гараад уданшьегүй Жаргалантын уһалууриин һубаг дээрэ хүрэжэ ерэбэбди. Энэ һубаг Хамар дабаанай урда боорёор аяар 16 модоной газарта 76 жэлэй саада тээ татагдаһан юм. Энэ һубагаар хэдэн үе соо нютагай зон газараа уһалжа байдаг байгаа. Тоглой Буда гэжэ хүн энэ һубагай хаагуур гараха замые хуу зохёогоод, хоёр жэл хахад соо нютагай зон модон хүрзэ барижа, Бүхэн голһоо уһа гаргаһан түүхэтэй. Нёдондо колхоз горьтой ехэ зөөри гаргашалжа, энэ һубагые шэнэдхэн һэльбэһэн, һабыень гүнзэгыруулһэн байна.

Хадын бэорёор ой модон соогуур һунаһан һубагые зай зайһаар уруудажал ябанабди. Урдуурнай Жаргалантын хэдэн мянган гектар тала. Энэ һубагай уһаар— бэлшээриин газарнуудые тоололтогүйгөөр —аяар 1300-гаад га сабшалан уһалагдадаг байха юм.

— Урдань уһамнай хүртэдэггүй һэн. Һубагай һэльбэн шэнэдхэһэнһээ хойшо уһанай тухай һанаагаа зобохоёо болёобди. Юрэдөөл бидэнэр ган жэлшье болоо һаань, үбһэнэй тухай һанаагаа зобохоо болинхойбди. Жэшээнь, нёдондо ган жэлэй болоходо малдаа бардам хүрэхэ үбһэ абтаа һэн,—гэжэ нүхэр Чойнзонов хөөрэнэ.

Һубагые зубша зубшаһаар Доодо голдо хүрэжэ, сабшалангаа уһалжа ябаһан 73 наһатай луговод Боди Бадмажановтай хөөрэлдэһөөр һуутарнай нараншье баруулшажа, бусаха тээшээ түхеэрээ һэмди.

Звено бүхэндэ ябахада «улам үдэжэ байгаа малдаа элбэг ехэ тэжээл бэлдэхын тулада үбһэ ногоо ургуулхал, оролдохол гээшэбди» гэжэ луговодууд мэдүүлнэ.

Иигэжэ Жаргалантын дүй дүршэл ехэтэй луговодууд ажаллажа байдаг.

Звено бүхэн жэл бүри 20—30 гектар газарта шэбхэ гаргажа, сабшалангаа һайжаруулжа байдаг юм. Мүнөө жэл ногооной урга̄са һайн. Звено бүхэн сабшалангаа хоёр дахин уһалаад, мүнөө гурбадахяа эхилжэ байна. Хэрбээ колхоз бүхэн газараа иигэжэ уһалдаг байгаа һаа...

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ, манай корреспондент.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: луговод Боди Бадмажанов Доодо голой сабшалан руу уһа урадхуулжа байна.

Б. МУНГОНОВ

Хүсөөтэ горхон харЬялна

2.

Нэгэдэхи бүлэгһөө

Бороо хурагүй, ганданги зунай тэн ойртожо байгаа бэлэй. Үбһэ сабшалгын сүлөө забдагүй үе оронхой. «Коммунизмын зам» колхозой үбһэшэд хэдэн бригада боложо хубаараад, Байсын арын, Боориин, Үбһэтэ хүлэй сабшалан дээрэ гаранхай. Тэгшэ һайн газартай Мойһотодо тракторна отряд хүдэлнэ.

Үбгэн луговод Гармын Дамдинай дааһан залуушуулай бригада Хёлгын хойто бэедэ байдаг артелиингээ центр—Шэлэ тосхонһоо һарха барха зэр зэмсэгээ, тогоо торхоёо шэрээд, Боориин сабшаланда зөөжэ ерэһээр зургаа хонобо. Тиихэдэ уржадэр Сэбээн Дугарай даадаг, кукуруза ургуулха комсомолшууд-залуушуулай звено нэмэжэ ерээд, бригадатай ниилэжэ, үбгэн Дамдинай мэдэлдэ ороо һэн. Бригадынхид дүшөөд гектар унагааһаншье һаа, һүритэй болоодүй байба. Хүсөөтын зуһаланай үүлтэр һайнта үнеэдэй фермэһээ үшөө һаалишад ерэжэ, үбһэ сабшалсана.

Үбһэшэдэй байрлаһан Боори гэжэ нютаг ехэл гоё газар юм. Баруун эрье дээгүүрнь тээ саахануур саг үргэлжэ ногоорон байдаг, элдэб янзын модотой ой. Зунай шатама халуунда, үбэлэй сыдэгэр шэмэрүүн хүйтэндэ нөөхил сэл ногоон шэлбүүһэтэй һаглагар бүдүүн арьялаа, үндэр хондообо нарһадшье, хара ногоон намиргаяа доошонь газарта хүрэтэр эльбээргэтүүлһэн, шобхо хурса оройтой хасууринуудшье, шэбэнэлдэн һууһан наһажаал тарган һамгадтал агсагар бүдүүн аад, набтаршаг маяа хуһануудшье эндэ ургадаг, үдэшэ үглөөнэй һэбшээдэ дабирхайлиг набшаһаяа хальбалзуулан байдаг. Сэхэ өөдөө жэрбэгэс гэтэр харбаһан нариихан сагаан, үндэрхэн хуһанууд тэдэнэй дунда ямар нэгэн залуухан, элдэр зулгы басагад бэреэдтэл аляархуу янзатайгаар харгдадаг. Эндэ нөөхи ягаа-улаахан тэрэнгеэ юундэ мартажа болохоб. Тэрэнги энэ ойн оёороор, бүдүүрхүү томо нарһадай хормойе шүүрэжэ, зай забһаргүйгөөр хүрмэлдэн ургашанхай. Хабартаа тэрэнгиин һалбархада баруун ой соогуур үргэлжэдөө ягаараад, яагаашье гоё агшаб! Иимэ үедэ ой соо ямар хоншуухан, хамар гэжэгэнэмэ ямар һайхан үнэртэй болодог бэ даа! Үшөө тиигээд булхагар ногооноор обойлдон ургаһан, бамбагар зөөлэхэн хүбхэн олбог дээгүүр худхалдашаһан арса, нэрһэнэй эшэнүүдшье хангалтама һайхан үнэрөө шадалаараа дэлгээлсэдэг.

Энэ ой үбэлдөө нэхы саһан малгайгаа гүнзэгыгөөр углажархёод, сэн хүүргэ, уурал һаарал болошоод, зунайхиһаащье дутуугүй, баһал гоё байдаг юм.

Тээ зүүгээрнь, налгай эрье доогуур, бүлэг бүлэг бургааһа һөөгүүдэй хоорондуур Хүсөөтэ горхон тунгалаг сэбэр уһаяа булгилуулдаг. Зунай эгээн халуун сагташье удаан оймохын аргагүй сэб хүйтэн уһатай, түргэн урадхалтай энэ нариихан горхоной шаяан урдахань холоһоо дуулдадаг...

Хүсөөтын нуга тохойнуудаар, бургааһа һөөгүүдэй хоорондуур гар хажуурнуудай хиир-хюур гэлдэхэнь, мүн наагуурхи нэмжээ талын сабшалан дээрэ морин косилкануудай таршаганахань таһарнагүй.

Дулма хажуураа эршэтэйгээр далайна. Хажуурай «хюурд» гэхэ абяантай адли ногоон таһа хиргагдан этэрэгдэжэ, мүр болоод, нэгэ жэгдэхэнээр зурына. Хүл гараарнь, хамаг бэеэрнь халуун шуһан түргэнөөр сохилжо, хамаг үе мүсэнь агсайжа, һөөл зохид болоходол гэнэ. Дулма үнинэйшье хажуур бариагүй аад, мүнөө таашаажа, ехэл урматайгаар сабшана. Ябад гээд лэ толгойгоо эрьюулжэ, ойрохон һахай һалаг зүдхэжэ ябаһан абаяа һанаа зобонгёор харана. «Үбгэрөөл байна даа абамни. Урдань ямарханаар сабшагша гээшэ һэм» гэжэ һанана.

Үбгэн Дамдин самсынгаа хансыгаар духынгаа хүлһэ аршажархёод, хажуураа лабаадхадаад, нэтэрүүгээр сабшажа оробо. Дабтагда дабтагдаһаар нариихан болошоһон хурса хажуурынь бөлдогой хоорондуур, болдогой оройгоор һолжорон, һогооборшье үбһэ үлөөнгүй, хара хүрьһөөрнь хюһуулна. Гэбэшье, үбгэжөөл мүнөө өөрыгөө шамарладаг болонхой. «Урданай шадал һалаал байна даа. Жамбал Гулбаагайда үдэр соо десятина унагаагша бэлэйб» гэжэ Дамдин үбгэнэй зоболон гасалантай, үлэсхэлэн хооһонтой тэмсэжэ, баяшуулда барлагай ажал хэжэ, дэмы үнгэргэһэн залуу наһан тухайгаа шаналан ябаһыень өөрһөөнь бэшэ хэншье мэдэнэгүй бэзэ даа. Тиигээд урдахи, зэргэлээшэ тохой соо сабшажа ябаһан басагаяа урматайгаар энеэбхилэн хаража, аман соогоо үгэлнэ:

— Үрэ бэемни үндыжэ, үбгэн наһыем урмашуулжа ябадаг болоо даа. Абьяастайгаар сабшанал. Харыт, тэрэ саанань Поршооной Норжомын баһал шамажа ябахыень. Теэдшье эдэнээшни балсан булшаниинь, шүрбэһэ һудаһаниинь сэлхэгэр сэлдэгэр, аймшагтай зандаа гээшэ ааб даа, үбһэ сабшажал ханалгүй. Иимээр сабшангүй яаха һэм...

Үбгэжөөл хахад оролгодо байнгүйгөөр сабшажа сабшажа, мүртэй ногоон үбһэн дээрэ дабшалан, амархаяа һууба. Хуушан хара шляпаяа абаад, халзан тархиингаа, һужуур сагаан һахалтай гонзод гэһэн нюурайнгаа, үбгэрхэдөө нариихан болошоһон, уршалаатай хүзүүнэйнгээ хүлһэ аршаба. Тиигээд уужам түриитэй буряад үмдэнэйнгөө хармааһаа гааһа аршуулаа гаргажа, мүнгэн боолтотой буржагар үндэһэн гааһандаа тамхи удхажа нособо. Энэ үедэ Дулма ойронь ерэбэ.

— Зай, басаган, хойто бэеынгээ һонин хөөрөөдхил даа. Ерэһэнэйш хойшо һайса дуугаралсаха сүлөөшье болоогүй гээшэ гү,—гэжэ Дамдин үбгэн хэлэбэ.

— Хуушаараал даа. Василий абгай курортдо ошоо хаш,—гээд, Дулма мүртэй үбһэн дээрэ абатаяа зэргэлэн һууба.

— Ямар курортдо ошохонь гэлсээ бэлэй? Аяар тииштэ, Хара далайн эрье руу гэлсээ һэн гү юрэдөө,, үбгэжөөл баруугаар ногоорһон тужа дээгүүр гааһаараа зангаба.

— Тиимэ. Сочи гэжэ курортдо ошоо.

— Баһашье холо газар юумэ гээбы дөө. Хүнэй хүбүүд мүнөө хаанашье ошодог, ябадаг болоо гээшэ даа,—гэжэ Дамдин үбгэн баярлана.

— Холо даа, арбаад хоножо хүрэдэг юм. Мүнөө үшөө Москвашье хүрөөдүй ябана ёһотой.

— Мусхаваагаар ошохо юм бы. Зай, түб хотомнай ямар байнаб, басаган? Гажээд, арадио юу дуулганаб?—гэжэ үбгэн һонирхобо.

— Һайн байна даа. Улам гоё һайхан боложо байна. Гансаш Москва бэшэ, бүхы орон нютагнай, —гэжэ Дулма зүрхөө долгисон хэлэбэ.

—Зүб даа. Партиимнай хоридугаар ехэ суглааһаа хойшо городтошье, хүдөөдэшье тад ондоо боложо байна хэбэртэй. Үбгэн бишье, һаа тухайлжал ябагшаб, — гэжэ Дамдин үбгэн бодолгото боложо, тамхинайнгаа утаа аргаахан бааюулан дуугарна.

— Тиимэ даа. Үтэлһэн үбгэд хүгшэдэй ан бун гэжэ амархашье саг ерээ ха, — гээд, юун гэжэ һанагшааб гэһэндэл Дулма абынгаа нюур хараадхиба.—Аба, танайшье амархаар саг болоо бэшэ гү? Яһала хүдэлхысэ хүдэлөө хаюмта...

Дамдин үбгэн басаган тээшээ энеэбхилэн хараба:

— Яагаа эртэ ашаанай тэргэдэ һуулгахаяа һанабаш. Али Дамдин үбгэжөөл үхэхэ дүтэлөө ха гэжэ һанаба гүш, а? һа-һа-һа...

— Үгы ааб даа, юундэ тиижэ хэлэнэт, аба... Аяар жаран табатай болоо хаямта даа...

— Ехэ наһатай болоош һаа, үшөө шүрбэһэтэйлбеэ. Баряад үзыш энэ гарымни, — гэжэ Дамдин энеэбэ. Тиигээд:—Иимэ үедэ, улам жаргалтай, улам гоё, улам баян боложо байһан үедэ гараа дэлгээд, миин һууха дурамгүйл. Шадалаараа туһа нэмэри хэһээлби гэжэ һанажа ябагшаб. Басагамни, хожом намда иижэ бү хэлээрэй. Амарха сагтаа амарна бэзэб. Амарха сагни яашхань һэм. Үшөө Соошо хүрөөртэ ошоходоош болохоб, — гэжэ үбгэжөөл басагандаа захиба. Нэгэ бага дуугай һуугаад:

—Амаржа ерэг лэ даа,—гэжэ тад ондоо юумэ дуугарба.

— Хэн, Василий абгай гү?

— Тиимэ. Василий...

— А-а...

— Будаяа һажаажа, Васили һайн хүн гээшэ даа. Һайса амаржа ерэг, — гэжэ Василиин һайнаар амархань гансал Дамдин үбгэнһөө болохо юм шэнги үбгэжөөл шиидхэбэ.

— Василиин аба сомолгодо гараа алтай?

— Тиигээ. Түрүүшынгээ һүри сомохомнай гээшэ ха, — гээд, абань баһа ойро зуура абяагүй болоод һуутараа.—Зай, түрүүлэгшэ, бригадирнууднай юу хэжэ байнаб? Нөөхил сүлөө забдагүй зандаа хаторалдажа байна гү?—гэжэ доброосолно.

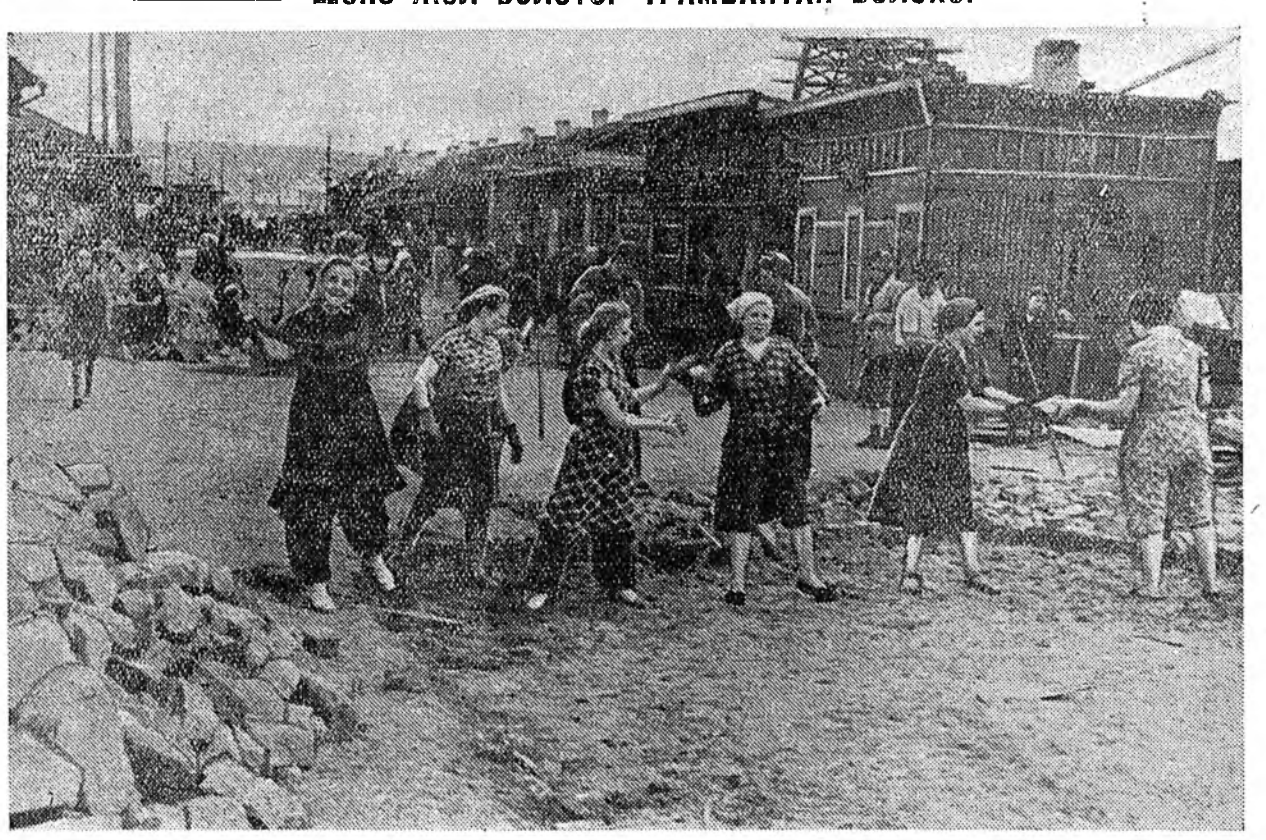
— Тиинэл дөө. Хүн зон хомор аад, үбһэндэ хэнээ юунээ гаргаха, яаха хээхэ гээшэбибди гэлсэжэл хөөрсэгэнэжэл байна һэн. Намайшье звеногоо абаад гара гээ. Оро таһа арсаад ерээб. Иимэ үедэ кукурузаа орхёод гара гэхэдээ юу бодоо зон гээшэб, гайханаб. Нэгэш үдэр орхижо болохогүйл, һайнаар ургуулхаяа нээрээ һанаа юм һаа, Дугарай звеногой ерэһэниинь ехэл буруу даа. Дугартай хөөрэлдэхэ гэжэ зорюута ерээ һэм,—гэжэ Дулма дураа гутангяар хөөрэнэ.

— Ухай...

Үбгэн урүугаа хаража бодолгото болоод, гааһаяа шииганууулан хүхэжэ һууна.

* Үргэлжэлэл. Эхиниинь манай газетын июниин 6-най номерто.

ШЭНЭ ЖЭЛ БОЛОТОР ТРАМВАЙТАЙ БОЛОХО!

Хүн бүхэн 40 час ажаллажа, арад зоной хүсөөр трамвайн харгы бариха түрүүшын ээлжээнэй хүдэлмэрие шэнэ жэл болотор дүүргэхэ гэжэ Улан-Удын ажалшад шиидээ. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула түрүүшын воскресник хэгдэжэ, Балтахиновай үйлсын шулуун дэбисхэр задалагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хүдөө ажахын министерствын хүдэлмэрилэгшэд ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Эдир авиатор.

З. Веснинагай фотоэтюд.

Шэнэ тээрмэ

Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үндэр наһатай болоһон үбгэд Будажап Лхасарунов (73 наһатай) Даба Болхоев хоёр өөһэдынгөө үүсхэлээр Царам гэжэ газарта үни хада эмдэржэ хаягдаһан хуушан тээрмые шэнэлэн заһажа, ашаглалгада оруулба. Урдань Залаа гэжэ газарта ууралаар ябадаг тээрмэ байһан юм. Тэрэнь ходо эбдэржэ, урагшаа ябадаггүй байгаа. Тэрэ тээрмэдэ аяар 7—8 хүн хүдэлдэг һэн. Һүүлэй һүүлдэ тэрэ тээрмэнь бүри эбдэршоо бэлэй. Мүнөө тэдэ үбгэдэй бүтээһэн тээрмэдэ ганса хүн һаадгүйгөөр ажаллаха аргатай байна.

Б. Дашиев.

СПОРТЫН ҺОНИН

Велосипедээр урилдаан

Велосипеднэ урилдаагаар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Кяхтын шоссе дээрэ үнгэргэгдөө.

Спортивна һайндуранай бүлгэмүүдэй суглуулагдамал команданууд энэ мүрысөөндэ хабаадаа.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр эрэшүүл 150 километртэ, эхэнэрнүүд 50 километртэ урилдаа. Тиин эрэшүүлэй дундаһаа Т. Жарников (транспортник), эхэнэрнүүдэй дундаһаа Т. Сучкова (пединститут) баранине ахин гарабад.

Удаадахи үдэрынь эрэшүүл 20 километртэ, эхэнэрнүүд 10 километртээ урилдаа. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой гэшүүн Ханда Убугунова шалгараа. Пединститудай студентка Сучкова хоёрдохи һууридa гараа. Эрэшүүлэй дундаһаа Жарников түрүүлэн ерээ.

Командна түрүү һууриие «Буревестник» бүлгэмэйхид эзэлээ.

ФУТБОЛ

Футболоор республикын кубок абахын түлөө боложо байһан мүрысөөндэ 18 команда хабаадалсана.

Түрүүшын уулзалгануудай дүнгүүдэй ёһоор, республикын эгээн хүсэтэй командануудай нэгэн болохо ПВЗ-гэй «Локомотив» Хориин аймагай «Урожай» командатай наадаад шүүгдэшөө. «Пищевик» команда Улан-Удын «Урожай» бүлгэмэй футболистнарые 3:2 тоотойгоор илаа.

Городок городой футбольно талмай дээрэ Галуута Нуурай «Шахтёр» команда «Джидастрой» командатай мүрысөө. Эдэ хоёр команда түрүүшын үдэр үсэд шангаар тулалдаад, тэнсээ. Удаадахи үдэрынь мүрысөөн үргэлжэлжэ, городогойхид 4:0 тоотойгоор илаһан байна.

Бабушкин городой футболистнар Онохойн командые, «Авангардынхин» зооветинститудай футболистнарые буляа.

ПВЗ-гэй стадион дээрэ түмэрзамайхид «Звезда» командатай уулзаа. Энэ мүрысөөндэ транспортынхид 6:2 гэһэн тоотойгоор «Звезда» бүлгэмэйхидтэ шүүгдэшөө.

А. Игумнов.

Манай ооной эгээн наһажаал хүн наһа бараба

ДЖАВА, (Хойто-Осетиин автономно область), июниин 8. (ТАСС). Джавска районой Ермани гэжэ тосхондо ажаһуудаг Егор Питкеевич Короев 157 хүрэжэ наһа бараба. Энэ хадаа манай ороной эгээн наһажаал хүн байһан юм. Тэрэ 1801 ондо түрэһэн байгаа. Пушкин болон Грибоедовтой нэгэ үеын хүн болоно. Наполеонтой болоһон дайнда хабаадаһан ородой мэдээжэ генерал Ермоловой тогоошоноор тэрэ хүдэлһэн байгаа

Серангда болоһон митинг дээрэ президент Сукарно үгэ хэлэбэ

ДЖАКАРТА, июниин 11. (ТАСС). Президент Сукарно Хойто Явада оршодог Серанг гэжэ городто ошоод, июниин 10-да тэндэ болоһон митинг дээрэ үгэ хэлээ. Республикынгаа нэгэдэлые бэхижүүлхыень, Индонезиин гүрэнэй баримталан бэелүүлдэг «Панча Силын» табан гол ёһонуудые хубилгангүй зандань байлгахын тулада бүри нягтаар нэгэдэжэ, аминайнгаа аша туһа хараад байхаяа болихыень президент хүн зониие уряалаа.

Индонезиин революци үшөө дүүрээдүй, тиимэһээнь эрид ехэ хубилалтанууд заатагүй болохо байна гэжэ президент онсолон тэмдэглээ.

Бүхы партинуудые, тэрэ тоодо коммунистнуудые правительстводa хабаадуулхын түлөө ябуулга хэхэдээ, би Индонезиин арадые бүри нягта харилсаатай, бүри нягта холбоотой, нэгэдэнхэй болгуулхын түлөө оролдоноб гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Хитадай Арадай Республикада, мүн Советскэ Союзда правительствонуудынь арадтаяа тон нягта холбоотой байдаг, мүн арад зон бүгэдөөрөө ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эдэ бүгэдые би өөрөө харааб, тиихэдээ эдэ бүгэдэ «Индонезидэ һайн үльгэр жэшээ боложо үгэхэ байна гэжэ ойлгооб» гэжэ Сукарно мэдүүлээ.

Советскэ Союзай правительство ажал-ябуулгаяа бэелүүлхэдээ арадтаяа тон нягта холбоотойгоор хүдэлнэ. Энэ холбоо барисаае арад зоной сэхэ һунгаһан СССР-эй Верховно Совет бэелүүлнэ. Индонезидэ правительство арад хоёройнь хоорондо иимэ холбоон үгы. Юундэб гэхэдэ, Индонезиин парламент баруун оронуудай парламентнуудые һажаана гэжэ Сукарно хэлэбэ. Национальна Соведэй байгуулагдахада манай арад правительство хоёр холбоотой болохо байна. СССР болон Хитад хоёрой правительство шэнги тон адли правительство байгуулха ёһотой гэнэ бэшэб, харин эдэ правительствонуудай эгээл һайн зүйлыень халан абаха ёһотойбди гэжэ Сукарно онсолон тэмдэглээ. Юуб гэхэдэ, СССР-эй болон Хитадай правительствонууд өөһэдынгөө арадуудай онсо ээрэ эрхэ байдалда тон тааранхай байна бшуу. Бидэшье оронойнгоо, арадайнгаа онсо байдалда тааруулан правительствоя байгуулха ёһотойбди гэжэ Сукарно хэлэнэ.

США-да промышленностиин болон уранһайханай выставкэ нээгдэхэнь

ВАШИНГТОН, июниин 11. (ТАСС). Оклахома штадай бии болоһоор 50 жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, июниин 14-дэ Оклахома штадай Оклахома-сити гэжэ газарта промышленностиин болон уранһайханай ехэ выставкэ нээгдэхэнь. Дэлхэйн хэдэн оронуудай, тэрэ тоодо Советскэ Союзай, Индиин, Францин, Италиин, Японой, Бельгиин, Канадын болон бусад хэдэн оронуудай промышленностиин эд бараанууд, уранһайханай хэрэгсэлнүүд выставкэ дээрэ харуулагдаха. Элдэб амитанай арһа, фотоаппарат, хрусталь, шаажан, ковёрнуудые, алтаар, мүнгөөр хэһэн зүйлнүүдые, промышленностиин эд бараа болон бусад юумэнүүдые Советскэ Союз выставкэдэ харуулха. Мүн Советскэ Союзай хүдөө ажахын, промышленностиин хүгжэлтые харуулһан фотографинууд болон тоо баримтанууд, СССР-эй арадуудай болон хилын саанахи арадуудай хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн ном, журналнууд эндэ табигдаха. Энэ выставкэ июлиин 7 болотор үргэлжэлхэ.

Америка, Англиин солдадууд Баруун Германида зоргоороо аашална

БЕРЛИН, июниин 11. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, һүүлэй үедэ Баруун Германиин хэдэн городуудта немецүүд Америкын солдадуудтай тулалдаа. Тиигэжэ хэдэн немец хүндөөр шархатаһан байна.

Аугсбургда Америкын хоёр солдат немец хүндэ халдаад, тэрэнэй толгойень мунсаар сохёо. Городой ресторануудай нэгэндэ Америкын сэрэгэй албахаагшад хэрүүл үүдхэжэ, нэгэ немецые хүндөөр шархатуулаа.

Нюрнбергдэ Америкын армиин 6 солдат 2 немецые сохёо.

Баруун оронуудай сэрэгэйхидэй иимэ убайгүй муухайгаар аашалхадань немец зон ехээр зэбүүрхэжэ, харюу үгэхэ гэжэ оролдоно. Жэшээнь, июньдэ Баруун Берлинэй нэгэ үйлсэдэ залуу немецүүд Англиин солдадуудые шулуугаар шэдэһэн байна. Эндэ ерэһэн Баруун Берлинэй полици 9 немецые тушаагаа.

Америкын солдадууд Окинава дээрэ зоргоороо аашална

ТОКИО, июниин 11. (ТАСС). Холбоото Штадуудай эзэмдэһэн Окинава арал дээрэ Америкын солдадууд зоргоороо аашалһаар. Окинава аралай арадай-демократическа партиин митинг хэжэ байтарынь, Америкын хоёр солдат тэндэнь ерэжэ, үгэ хэлэгшэдые шулуугаар шэдэһэн байна.

Иихэдэнь ехээр дураа гутаһан митингдэ хабаадагшад тэдэниие барижа сохижорхёо. Полицинхид ерэжэ Америкын солдадуудые абаа.

Тобшо мэдээсэлнүүд

⊙ Непалай коммунистическэ партиин 2-дохи съезд дүүрэбэ. Ороной гадаадын, мүн дотоодын политическэ байдал съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тусхай резолюцинууд абтаа. Мүн учредительнэ суглаанда болохоёо байһан һунгалта тухай асуудалда съезд анхаралаа ехээр хандуулаад, эгээл хархис партинуудһаа бэшэ бүхы политическэ партинуудые нягта нэгэдэлтэй байхыень уряалба. Мүн Непалай хүн зон—гуркхнууд гэдэгые гадаадын гүрэнүүдэй сэрэгтэ татаха ябадалые хорихо гэжэ съезд дурадхаа.

⊙ Советскэ скрипачка Нелли Школьникова Софида ехэ амжалтатайгаар концерт табижа байна. Бахын, Брамсын, Прокофьевой, Чайковскиин болон бусад олон композиторнуудай зохёолнуудые советскэ скрипачка гүйсэдхэнэ.

⊙ Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, уһан соо ородог хүнгэн костюм үмдэһэн үхэһэн хүнэй бэе июниин 10-да Портсмудай шадарһаа олдоо. Энэ хэнэйшье бэе байһыень мүнөө болотор мэдэгдээдүй. Гэбэшье энэ Англиин гурбадахи рангын капитан Крэббэй бэе олдоо гэжэ зариман хөөрэлдэнэ. Нёдондо Н. А. Булганин, Н. С. Хрущевой Англида айлшалжа байха үедэ Портсмудай портдо байһан советскэ сэрэгэй корабльнуудта тагнуул хэхэ зорилгоор Крэбб гээшэ дүтэлхэ гэжэ һэдэһэн байгаа. Англиин хэблэл «Крэбб тухай асуудалда» анхаралаа дахин хандуулжа эхилээ.

⊙ Рождество арал дээрэ Англиин термоядерна буу зэбсэг туршахада радиоактивна тооһон Япон хүрөө гэжэ Токиогой метереологиин научно-шэнжэлэлгын институдай профессор мэдүүлээ. Үнгэрэгшэ неделидэ Токиодо ороһон борооной дуһалнууд соо радиоактивна шанартай нилээд ехэ тооһон олдоһон байна. Рождество арал дээрэ водородно бомбын тэһэлэгдэхэдэ Японойшье, мүн бусад оронуудайшье арад зондо ямаршье хорогүй гэһэн Англиин засагаархидай баталамжын буруу байһыень Японой эрдэмтэ элирүүлбэ.

Хомор ушар

Мозамбикта (Африкадахи португальска колони) ажаһуудаг 27 наһатай, Коване гэжэ негр эхэнэр июниин 6-да табан эхир үхибүү—дүрбэн хүбүү, нэгэ басага, түрэбэ. Эхир үхибүүдэй бэень тон һула байба. Тиимэһээ тэдээниие абаржа шадагдабагүй—тэдэнэр үхэшоо.

Гурбан жэлэй урда тээ Коване хоёр эхир үхибүү, удаадахи жэлдэнь гурба, үнгэрэгшэ жэлдэ дүрбэн эхир үхибүү түрэһэн байна.

«Правда».

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74. отв. секретаря— 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды в переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00450. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3257.